

Utlågning

Öfwer

Christi Winos
Historia/

Uti

Enfalliga Predikningar
författad :

Den II. Delen.

Tryckt i Åbo uti Sal. Henrich C. Merckels
Eufas Boktryckeri, Åhr 1737.

Erklärung

des

Carli J. J. J.

Erklärung

an

Carli J. J. J.

Erklärung

an

Erklärung
an

Om Jude försträckeliga ändalycht.

Den Ottonde Predikan.

Det förstås och så en ända med försträckelse. Psal. 73: 19. De ogudachtige, om hwilkas ändalycht här talas, warda uti det föregående beskrefne, af deras förmåtenhet, samt lycka och wälgång i werlden; Men i anförde orden gifwes tillkiänna, at uppå deras wälgång följer en försträckelig ändalycht: De warda under tiden offentligen för werlden af Guds domar öfwerfalne; och fast deras lyckosalighet ofta wahrar intil grafwen, doch så wida de dö uti sin obotfärdighet och förhärdelse, som gemenligen skie plågar, så följer uppå deras död en ewig olycka. Ja en sådan ändalycht träffar ei allena sådana ogudachtiga, som lefwa i förmåtenhet och hafwa timelig wälgång, utan ock alla andra, som i syndigt wäsende sin tid förnöta, fast de ingen synnerlig

nerlig wålgång haft: The förgås, och få allesammans en ånda med förskräckelse. Om Jude Christi förrådares förskräckeliga åndalycht, äre wi nu i anledning af Passions Historien sinnade at handla: Gifwe Gud! det kunde lända oss til warning för al synd och säkerhet!

Prop Uti denna predikan skal til betraktelse föreställas Jude förskräckeliga åndalycht: 1. Orsaken där til, 2. Hans åndalycht uti sig self, 3. Hwad som följde däruppå.

ORsaken til Jude förskräckeliga åndalycht war hans förtwiflan. Han hade tilförene lefwat i ogudachtighet, hade ei heller af Christi predikningar rätteligen omwändt sig, hwilcket Frälsaren gifwer tilkiänna, då han säger: haswer jag icke eder tolf utwaldt? och en af eder är en Diefwul; thet sade han om Juda Simons Ischarioth, Joh. 6: 70. 71. Ibland andra synder hade girigheten i synnerhet intagit hans hierta, han war en tiuf, Joh. 12: 6. Och ånteligen hade Diefwulen honom det ingifwit, at han HERRN Jesum förrådde, Joh. 13: 2. 27. Nu när han såg, at Jesus war af Judarna dömd til döden, och fördes til Landshöfdingen Pilatus, at den öfwer honom afsagde

sagda domen skulle stadfästas, och sedan wärdfställas; upwäknade hans insöfda samwete, och förestälte honom hans stora misshandel. Han ångrade sin synd, han bekiände och sin synd för Prästerna i Templet, han gaf jämwäl ifrån sig de orättfärdiga penningar, som han för sitt förräderi hade tagit. Allt detta är ei till lastandes: ty ångra böre wi wisseligen wår synd, och jämwäl låta dem som åro ro med oss delachtige uti samma synd förstå at det oss ångrar; wi böre och återställa det wi med orätta förwårswat: uti allt detta gjorde Judas wäl, bättre än många andra ogudachtiga menniskior göra. Men emedan tron feltes honom, så war hans sorg och ånger intet rättskaffens och efter Guds sinne, och så kunde ei heller hans synda bekiännelse eller de orättfärdiga penningarnas återställande Gudi behaga: Diefwulen, den han till förene hade tillåtit så härrawälde öfwer sig, störde honom i förtwiflan, och beröfwade honom förstånd och wett, så at han uti sin ångslan sielf skyndade sig uti det ewiga eländet, för hwilket han doch fruchtade.

Wi läre härutaf, at uppå et säkert
och

och ogudachtigt Ieswerne, när menniskan däruti länge framhårdat, och alla warningar och förmaningar slagit i wädret, följer understundom en skadelig och farlig förtwiflan. Med denna förtwiflan förstår man intet det, at menniskan pröfwar sig och sit tilstånd, och sina gärningar, om de med Guds sinne öfwerens komma, hwar til skrifften oss alswarligen förmanar: låt oss ransaka och söka vårt wäsende, och omwända oss til Herren, Klag. Wis. 3: 40. Försöker eders sielswa, om Jären i trone, bepröfwer eders sielswa, 2. Cor. 13: 5. Med förtwiflan förstår man här ei heller botfärdiga själars bättrings-kamp, ei heller Guds troigna barns anfächtningar och frästelser, hwilcka ofta, ändoch de hafwa en sansfyllig åstundan och längtan efter Guds nåd, samt et willigt hierta at tjena och lyda sin Gud, litwål måste sakna den inuerliga öfwertygelsen eller försälringen och wissheten om Guds Nåd och sin salighet. Utan man talar om o- botfärdiga och i longlig ogudachtighet utöfswade själars förtwiflan, då samwetet, efter monga begångna synder, och monga förskutna påwinnelser, änteligen

af något tilfälle upvaknar, och dem und-
säger med Guds onåde och ewig fördö-
melse, hwar af de så försträckas, at de
intet hafwa hierta at wända sig til Gud,
utan, så snart de det gjöra wilja, war-
da af sit fördömande samwete tillbaka stöt-
te; hwar wid och den onde anden, den
de tient, dem ingifwer, at det nu är
förgiäfves, och at ingen nåd eller synder-
nas förlåtelse, ingen salighet, för dem
mer är at förwänta. Wid denna förtwif-
lan är wäl en ånger öfwer synden, mera
ingen rätt ånger, man ångrar allenast
för straffet, eller för helswetes skull, som
man fruchtar före; och som där fins in-
gen tro eller kärlek til Gud, altså ei heller
någon willighet at tjena och lyda honom, us-
tan allenast en trälachtig fruchtan och för-
sträckelse för Gud och för helswetet. Man
säger intet at alla säkra syndare stanna i
förtwiflan, måste delen af dem dö bort
uti sin säkerhet, och upwäna först efter
sin wilsmåssa i ewigheten; utan hos en
och annan ogudachtig menniska kan en
sådan förtwiflan följa. Såsom Gud gif-
wer somligom af sina barn en försmak
af den himmelska glädien innan de dö: så
gifwer han och somligom af de ogudachi-

ga en synnerlig försmak af den ewiga wändan, medan de ännu äro här i werlden.

Vi skole altså lära at noga skilja denna förtwiflan, om hwilken man här talar, ifrån den sorgen och bedröfwelsen, den botfärdiga själar hafwa öfwer sina synder; ty ändoch mången botfärdig Christen, dels under sin första bättrings kamp, dels ock sedan han i nådenes stånd försätter är, til sin öfning och bepröfning, måste dragas med swåra anfächtningar och twifwelachtigheter, ofta en long tid bort åt, ja somlige måste i många år wandra i et mörkt och bistert tilstånd, och sålunda kiänna någon smak af sin frälsares ångest och kamp i Gethsemane; så äro likwäl dessa anfächtningar med innerlig hunger och törst efter Gud, så ock med ödmjuk uundergifwenhet förbundne, ehuruwäl af kiöttet understundom sålamma tankar och utlåtelse kunna här röra; Herren plågar ock gemenligen förlåna en härlig utgång och seger uppå dessa sina barns anfächtningar, innan de dö, så at det sannas hwad David säger Psal. 112: 4. Them frommom går lius up i mörkret, af then nådeliga, barmhertiga, och rättfärdiga. Och om så wo-
re,

re, at en from själ under dessa anfäktningar skulle hädan kallad, så skadar det dock intet dess salighet, men de säkra hafwa at ansee sådant såsom en warnas gel för sig i anledning af Apostelens Petri ord, 1. Epist. 4: 18. Blifwer then rättfärdiga med plats salig, hwar blifwer så then ogudachtige och syndaren & Den förtwiflan hwarom handlat är, så dan nemligen som fans hos Judas, är med otålighet förtret och Guds nåds förfastande förenad. Och ändoch man ei kan säga, at nådenes dörr här i tiden är tillsluten för någon menniska; så är det likväl ganska swårt för sådana förtwiflande menniskior at komma til en rättskäffens och Gudi behagelig omvändelse: Diefwulen, som deras själar tilförene sådt förblinda och förkiusa, hwilcken och sedermera deras förtwiflan dem inbläst, släpper dem ei så lätt utur sina floor.

Om wi wele wachta oss för en sådan farlig och skadelig förtwiflan; så wachtomt oss för säkert och obotsfärdigt lefwerne, och för alla framhårdande synder. Seer til, at tilåfwentyras uti någon edra icke är et argt och otroget hierta, som träder ifrå lefwande Gud; utan förmaner

eder selswa alla dagar, så länge det nämnes i dag, at ingen ibland eder blifwer förhård genom syndenes bedragelse, Ebr. 3: 12. 13. Fly för syndene såsom för en orm, ty om tu kommer henne förnär, så stinger hon dig, Spr. 21: 2. Synden är i förstone, när man henne bedrifwer, sööt och behagelig, och därigenom warder menniskan bedragen; men efteråt stinger hon, och fördärftar den arma menniskan ewinnerligen. Menniskans täncker när hon syndar, at den och den synden intet skal så mycket skada, at Gud är barmhertig och snart förlåter, och at man lätteligen kan sin synd afbedia, at Christus har lidit, och gjort allt til fyllest, därför kan man gie sig tilfreds, och intet wara så noga om allt: det är bara en swaghets synd, menar hon, och at vår Herre i himmelen intet är så alt försträng. 21. Men när satan har fådt insnärja och binda henne i sina nådt och snaror, så bliwer det antingen intet afbediande utaf, utan menniskan lefwer som hon en gång begynt, och bedrifwer sina wanliga synder immerfort å nyo, alt in til sin död; eller ock, så ställer satan henne Guds rättfärdighet på det aldras

dragruffweligaste för ögonen esteråt. Du arma stål! om du wil vundfly en sådan fara, så bättra dig i tid, sörg öfwer din synd i tid, och skjut med din bättring insett up ifrån den ena dagen til den andra: 3 dag, om 3 hören HErrans röst, så förhärder icke edor hierta, Ebr. 3: 7. 8.

Jude olyckeliga ändalycht uti sig sielf beskrifs i texten sålunda, at han gick bort och hängde sig sielf, och i Ap. Giärn. 1: 18. står det, at han remnade mitt i tu, och alla hans inelsswor gifwo sig ut. Han har nemligen uti sin ångslan sig sielf med rep vphängt, hwarwed Guds rättfärdiga dom det så fogat, at hans kropp remnat, och hans inelsswor hafwa gifwit sig ut. Detta war hans lön för hans bedrägeri, och girighet; och sålunda gick han utan twiswel i ewig fördömmelse, såsom han ock Joh. 17: 12. kallas det förlorade barnet.

Wi see härutaf, huru mycket ondt girigheten kan åstadkomma, och huru en menniska därigenom kan warda olyckelig. Och fast hwar och en intet warder

olycklig på samma sätt som Judas, så
 kan man dock på mongahanda annat sätt
 genom girighet fördärfwad warda. The
 som wilia rike warda / falla uti fre-
 stelse, och i snaro, och i många dårach-
 tiga och skadeliga begiärelser, the ther
 sänckta menniskiorna uti fördärf och för-
 dömelse: ty girighet är en rot til alt
 ondt; til hwilcka somlige hafwa haft
 lust, och äro dermed wille farne ifrå
 trone, och hafwa giordt sig sielfwa myc-
 ken bedröfwelse, 1. Tim. 6: 9. 10. Där-
 före seer til, och tager eder wahra för
 girighet: ty ens menniskios lif hänger
 icke derpå, at hon många ågodelar haf-
 wer, Luc. 12: 15. Och som girigheten
 består ei allena uti et trågit bemödande
 och löpande efter rikedom, och at man
 för des århållande gör androm orätt
 hwar man kan; utan förnåmmeligen uti
 hiertats begiärelse och åtrå, som ock
 kan wara rådande hos menniskan, fast
 hon ei har tilfälle och förmåga, at kom-
 ma til wärckelig utöfning därmed: altså
 Kole wi fram för alt hafwa acht på vårt
 fördärfwade hierta, och våra begiärelser
 döda och korsfästa.

Wi märcke ock, at ingen af sorg och
 grå

grämelse skal bära händer på sig self: ty därigenom ändas intet sorgen, utan därigenom skyndar man sig uti den ewiga pinan och bedröfwelsen. Gud är den som har gifwit oss vårt lif, och det står intet hos oss, at ända vårt lif när wi wele. Om diestwulen under din bedröfwelse skulle wilia instiuta dig några sådana orådliga tanckar, så stå honom emot, och fly til Jesum, som är de olyckligas och bedröfwades hugnad och hielp, när de sig til honom omwända. Här är ock at besinna, at man afhänder sig self sit lif, ei allena, när man wärdeligen bär händer på sig self, utan det kan ock ske på mångahanda annat sätt: såsom, när man låter hiertfrätande sorger öfwer en timlig olycka alt stadigt qwälja sit sinne; därigenom warder hälsan fördärwad; och sålunda affkiärs och affortas nådenes tid, förän Gud i himmelen honom welat affkiära. Huru illa detta är giordt, det kan hwar och en finna: tålig skal en Christen wara, ehuru olycklig han ock wore i werlden, strida och kämpa; och intet förja så mycket om det timeliga. Men at rätt förja om det ewiga, det är hälsosamt och nyttigt, både för krop och själ.

Swad

Swad som följde på Jude dödd /
 hafwe wi yttermera af närwarande
 Text at betrachta , nemligen , at de
 penningar , för hwilcka JESUS såldes och
 förråddes , användes därtill , at för dem
 en begravnings plats köptes för främman-
 de personer , hwilcka under den tiden de
 woro i Jerusalem döde blefwo.

Wi märcke härwid twäggehanda
 skrymtachtiga menniskior angående. Det
 ena är , at såsom de Judiske Prästerne
 gjorde sig samwete at kasta de penningar
 för hwilcka JESUS förråddes i offerkistan ,
 men achtade intet där om , at de JESUM o-
 skylligt fördömde och dödade , än mindre ,
 at de låto den ångsliga och förtwissande
 Judas gå tröstlös ifrån sig : så äro ock
 andra skrymtachtiga menniskior artade ,
 de göra sig samwete öfwer allehanda
 smått , men lägga intet på hiertat , at de
 stora och grofwa synder bedrifwa , detta
 är at syla myggior och upswälja Came-
 len , Matth. 23: 24. Sedan såsom wi
 höre at Judarna wille hafwa omsorg om
 de främmande och deras begrafning : lå
 kunna ock andra skrymtachtiga men-
 niskior göra mången god gärning , men
 därmed är deras öfriga ogudachtighet intet
 br

orsäcktad eller förbättrad.

Vi märcke och, at allt hwad wår Frälsare Jesu i hans lidande wedersfarits, det är intet skiedt af någon händelse, utan af Guds betänckta råd och skickelse, såsom jämwäl det som tildrog sig med pennin-garna som förrådaren Judas hade sådt, longt tilförene war förut sagt genom Jeremiam Propheten, och upskrifwit hos Zachariam Cap. II: 12. 13. Samma lunda, alt hwad och oss wedersfars på jor-den, det skier ei heller af någon händelse eller af en blind lycka eller olycka; utan Gud har det alt förut sedt och så skickat, oss antingen til straff och tuchtan, eller til prof, eller til belöning. Alla wåra da-gar, och alt hwad oss händer hwar dag, det är altsammans i Guds book longt för-ut upskrifwit och anteknad. Psal. 139: 16.

Alledes hafwe wi wår Text igenom-gådt: nu wele wi föreställa oss, hwad wår Frälsare Jesus wid de i Texten före-kommande omständigheter besunnerligen har lidit; nemligen, bedröfwelse, och föracht: Först bedröfwelse, emedan hans Lärjunges olyckeliga ändalycht twifwels utan gådt honom hårdt til hiertat; och som han såg förut, huru hans bittra li-dande

dande och död på många tusende andra äfwen skulle bliwa fruchtloöst och til intet, har detta ännu mera dökt hans besdröfwelse. Det andra som Frälsaren leed war föracht, at han så skammeligen köptes och såldes för et ringa wärde; hwilket äfwen så mycket hårdare har tryckt honom, som at han förutsedt huru han ock af många Christna för en ringa winst, åra och lust säljas skulle.

Wi hafwe här af den förmaning, at wi skole taga oss til wahra, at Christi lidande ei må warda til intet uppå oss; hwilket skier genom vår obotfärdighet, när wi utan bot och bättring uti våra synder framhärde. Härigenom warder syndaskulden ännu större, när wi sålunda gödre vår Frälsares möda och arbete til intet, och så warder ock fördömbelsen ännu teligen desto swårare. Ebr. 10: 29.

Sedan hafwe wi ock den påminnelsen at wi intet skole sälja bort JESUM. Detta skier, när wi achte en timmelig winst åra och köttsens lust mer än JESUM, och heldre låte honom fara, än at wi vår syndiga begiärelse wele angripa döda och förqwasja. Ach! hwad är doch all werlden emot JESUM til räknandes? hwad

Hwad är al werldens rikedom, loford och fågnad emot honom at achta? Låt heldre alt det timeliga fara, gods heder och al wällesnad, förän du Jesum förlovar: Så hafwa alla Guds helgon giordt; om du annorlunda gör, så lära de på yttersta dagen dig med en mun fördömma.

Trösten wid denna berachtelsen är denna: at Christus är willig jämwalde de största syndare til nåder at uptaga. Om Judas hade omwänt sig til honom, så hade han ock wißerligen fådt nåd. Ty han är ju alla menniskiors Frälsare, 1. Tim. 4: 10. Försoningen för hela werldens synder, 1. Joh. 2: 2. Han har gifwit sig self för alla til återlösning, 1. Tim. 2: 6. Och wil icke, at någre skola förgås, utan at hwar och en wänder sig til bättre ring, 2. Pet. 3: 9. Därföre har Petrus efter sitt fall sunnit nåd, när han gick ut och gret bitterliga; sammalunda Manasses: som han war i ångest, bad han Heran sin Gud, och ödmjukade sig storliga för sina Fäders Gud, och bad honom innerliga, så hörde han hans bön, 1. Chron. 33: 12. 13. Inga synder äro så stora, at de intet kunna warda förlätta, allenast wi med Petro, och med Manasse, af
Hjer

hiertat och omwände. På kroppen kan komma et sår, som ei kan läkas, men på själen aldrig, allenast menniskan omwänder sig. Ingen botfärdig Christen har fördemskul orsak at säga med Cain: min missgiärning är större, än at hon må mig förlåten warda, 1. Mos. 4: 13. Apostelen Paulus, fast han bekänner om sig at han war den förnämligaste ibland syndare, säger doch: Mig är wedersfaren barmhertighet, 1. Tim. 1: 15. 16. Den ogudachtige öfversifwe sin wäg, och syndaren sina tanckar, och omwände sig til **HERRAN**, så förbarmar han sig öfwer honom; och til vår Gud: ty när honom är mycken förlåtelse, Esa. 55: 7. När **HERRAN** är nåd, och mycken förlossning när honom, Psal. 130: 7. Lofwa **HERRAN** min själ, och all thet ic. Psal. 103: 1. f.

Om Jesu anklagande och det föracht som han lidit &c.

Han hafwer ingen skapnad eller dågelighet: wi såge honom; men ther war ingen then skapnad, som oss kunde behaga. Es. 53: 2. Ut Propheten Esaias uti hela det 53. Cap. talar om Christo werldenes Frälsare, det see wi af Ap. G. 8: 35. Där den prophetian, som af Esaias uti det anförda rummet är anteknad, förklarar om Jesu. Om honom sågs nu icke bland annat: han hafwer ingen skapnad eller dågelighet. Här talas intet om Christi krops naturliga och ordentliga skapnad, utan här ansees det förachtliga tillståndet, hwaruti han war, då han wandrade på jorden, och i synnerhet, då han leed, och dödde på korset. Här om säger Propheten: Han hafwer ingen skapnad eller dågelighet: wi såge honom; men ther war ingen then skapnad som oss kunde behaga. Han war then aldrasförachtadaste, säger han vidare, och wanwyrdaste, full med wår och krai chet: han war så förachtad, at man giömde bort ansigtet för honom: therfore agtade wi

B

hes

Honom intet. Propheten talar detta intet i den mening, lika som han jämwäl hade welat förachta Jesum; utan han wil gifwa tilkiänna, huru menniskiorna, som den tiden lefde, när Jesus leed, skulle honom på detta sättet förachta. Han säger och uti det föregående 52. Cap. v. 14. at många skola förarga sig öfwer honom, efter hans skapnad är ledare än andra menniskiors, och hans anseende än menniskiors barnas. Så förachtlig och wanwörd skal werldens Frälsare blifwa uti sit lidande, wil Propheten säga, at han ingom skal behaga.

Huru denna prophetia är fullkomnad, Det see wi ibland annat af det stycket, som nu af Christi pinos Historie skal förklarar. Milde HERRE Jesu! som för vår skul äst worden förachtad och illa medfaren, gör vår själ hårlig och skön, med dit heliga och rena blod, och låt oss genom din smålet århålla ewig åhra hos Gud.

Propositio Uti Texten föreståls oss treggehanda: 1: Huru HERREN Jesus är för Pilatus falskeligen anklagad; 2: Huru han af Herode blef förachtad; 3: Huru han af hela det Judiska folket är förkastad worden.

Sörst hafwe wi at handla om **JESU**
 anlagande för **Pontius Pilatus**.
 Hans anlagare woro **Judarnas** öfwer-
 stepräster och älsta, hwilcka redan hade
 dömt honom til döden, men hade ei macht
 at fullfölja sin dom, innan som **Pilatus**
 gaf dem tilstånd därtil. Wi märcke dessa
Christi ålagares skrymtachtighet, samt
 förmåtenhet och oråtsfärdighet. Skrymt-
 achtighet war det, at de höllo sig för heli-
 ga, at gå in i **Pilati** rådhus, emedan
 han war en hedning, och de wille wara
 beredde at hålla sin **Påska** högtid; där de
 likwist intet gjorde sig samwete at falskelis-
 gen anklaga och döda en oskylligan. Des-
 ras förmåtenhet och oråtsfärdighet se wi af
 det swaret de gäfwö **Pilato**, när han frå-
 gade om deras klagomål emot **JESUM**:
 wore han icke en ogiärningsman &c. Oråts-
 färdiga menniskior, när de komma på
 wälbe, leka ofta med årligt folks wäl-
 färd lif och lefwerne, lik som barnen med
 talriks bitar: så woro **Judarnas** öfwer-
 stapräster sinnade: deras åstundan war,
 at **Pilatus** deras såsom samwets granna
 personers dom straxt utan widlyftig och
 mödosam ransäkning stadfästa skulle.

Pilatus, för hwilcken **JESUS** anklagades,
 Des,

des, war Domare och Landshöfvinge i Jerusalem, af Keisaren i Rom dit förskickad: ty Judarna woro då under de Romares wälde; och altså war den tiden inne, då Messias skulle komma, efter Jacob Patriarchens prophetia, 1. Mos. 49. Wi see hos Pilatum höfslighet och rådsrådighet. När Judarna intet wille gå in til honom, så går han ut til dem: han är och så wida råträdig, at han intet wille stadfästa deras dom, innan han self först hade förhördt Jesum; ty så är det biligt, ransaka först, straffa sedan.

Klagomåhlen som emot Jesum framfördes, woro dessa: at han förwände och förwillade folket; at han förbød gifwa Keisarenom Matt; och at han gaf sig ut för en Konung. Så mente de, at Pilatus, som på Keisarens wagnar war i Jerusalem, skulle hafwa upseende i saken. Men dessa klagomåhl woro allesammans ogrundade: Jesus hade intet förwillat folket, utan sökt at bringa dem uppå rättas wägen; han hade befalt gifwa Keisarenom det honom tilhörer, och Gudi det Gudi tilhörer; för werldslig Konung hade han och intet gifwit sig ut, och när Judarna en gång för hans underwårdt wille

te göra honom til Konung, så gief han
hört ifrån dem.

Förhöret som Pilatus med Frålsarens
anstälte bestod däruti, at han frågade
honom, om han, Jesus nemligen, som
stod där för honom i et ynckeligt utse-
nde, med et afspott besöladt och af slag up-
skullit ansichte, med bundna händer, fati-
g och eländig; om han wore den Konun-
gen, den Judarna med så stor åtrå wän-
tade, hwilken dem förlossa skulle ifrån
de Romares wälde? Jesus låter honom
förstå, at om han self hade om honom
den meningen, så gjorde han honom orätt;
men om andra hade sagt honom det, så
borde de det bewisa, at han sig för en
werldslig Konung har welat utgissa. Pi-
latus uptog detta Frålsarens swar med
missnöje, och betygar at han ei war nå-
gon Jude, och altså intet bekymrade sig
för sin del om de Judiska twister om de-
ras Konung eller Messia; samt befäller
at Jesus skulle bekiänna hwad han hade
misshandlat. Och så bekiänner och lärer
Frålsaren, at hans Konungarike ei war
werldsligit och jordiskt, at han som en
werldslig herre hade welat råda öfwer
land och städer; utan hans rike war an-
delis

deligit, at han genom sit sanningens ord, wille råda i människornas hierta. Härpå svarar Pilatus: hwad är sanning? han förebrår Frälsaren, at medan det war en så stor omishet om rätta sanningen, at han hade så högt lagt sig ut för sanningenes skul, at han därför war kommen i fara om sit lif.

Vi märcke widare Pilati witnessbörd om Jesu oskylighet: ty emedan han kunde understå, at Jesus hade sagt Judarna sanningen, i synnerhet och hwad deras Ieswerne angick, och at de därför af hat wille döda honom; efter han och förstod, at Romerska Keisaren hade ingen fara af Jesu; så förklarar han honom för oskylig. Men Judarna wille intet höra af sådant, utan höllo fort med sit anklagande, at Jesus gjorde upror ibland folcket med sin lära &c. Frälsaren teeg stilla, och swarade ingen ting vidare: ty hans åklagare talte altsammans af hat och afwund, och Landshöfdingen hade redan besunnit honom wara oskylig.

Til det andra hafwe wi at betäncka, hwad föracht Frälsaren har lidit af och hos Konung Herodes. Herodes war en Förste eller Konung öfwer Galileen: han war nu kommen til Jerusalem för Påskas
högti

högtiden skul, ty han hölt sig til den Juediska Religion; men eljest war han en ogudachtig Herre; han hade ock låtit dräpa Johannem Döparen. Nu efter Judarna sade, at Jesus war kommen af Galileen, sände Pilatus honom til Herodes, viljandes på detta sättet warda löös ifrån denna saken, emedan han hwarder wille dömma Jesum efter han war offwellig, ei heller släppa honom efter det war öfwersta Prästerua emot. Huru blef då Frälsaren uti Herodis Häs, emottagen? Herodes wardt först glad, at han fick see honom: förty han hade tänkt, at Johannes den han lät halsbugga war upstånden ifrån the döda, och at Jesus war den samme, Matth. 14: 2. Nu när han såg at Jesus intet war af lika utseende med Johannes, wardt han ganska glad, emedan han ei längre behöfde oroa sig samwete med den omtalta förestälningen; han mente ock, at Frälsaren skulle tik hans nöje göra något underwärd. Men som Jesus aldrig haft sådant sinnelag at han sökt inställa sig hos de höga, än mindre at han uppå sakängeliga menniskiors begiäran hade giordt prof af sin Gudomeliga macht eller wisshet; altså lämnade han

han Herodis frågor obesvarade, och hans mystiska ögon och öron utan förlustning, öpnade ei heller sin mun om förswar emot sina åklagare. Efter altså den fiäre Frålsaren ansågs för mähta obeleswad, så wardt han förachtad och begabbad, hwar til och de öfwerstaprästerna hulpo hwad de formådde. Och såsom Herodes sielf förachtade Jesum, så gjorde och hans Håsfolck det samma. Frålsaren begabbades i Herodis Håf, et allena med smådefulla ord och åtlöfte, utan och at de kastade på honom et gammalt hwitt klåde: ty efter det klagades på honom, at han hade giordt sig til Konung, så lät Herodes hänga på honom et sådant klåde på spe, och lände honom sålunda til Pilatum tillbaka igen. Genom detta tilfället blefwo Pilatus och Herodes, som tilförene hade warit owänner, wänner sins emellan: när Jesus och hans barn skola förföljas, så warda ännu de som eljest äro fiender wänner.

Til det tredie talas i vår Text om den förkastelsen Herren Jesus lidit af hela det Judiska folcket. Ehuruwäl Pilatus wiste och mer än en gång betygade at Jesus war oskyllig, och altså af sin macht
och

och myndighet den han ägde straxt hade
bordt släppa honom löös; doch på det han
i någor måtto skulle wara Judarna til
wiljes, så föreslår han först at JEsus
skulle nåpsas och straffas, och sedan släp-
pas med lifwet. Sedan wille han betie-
na sig af den plågseden hos Judarna brus-
kelig war den tiden, ändoch emot Guds
wilia och förordning, at en misgjär-
ningsman wid Påskahögtiden skulle lös-
gifwas, den folck et wille begiära; och ef-
ter det stod hos Landshöfdingen at föreslå
twänne därtil, så föreställer Pilatus dem
mördaren Barrabas och Herren JEsum,
wiljandes förmoda, at folck et som tilfö-
rene hade bewist JEsu stor åra, det ho-
nom ei lærer hafwa warit obekant, skulle
honom heldre utwälja. Men öfwerstapras-
sterna äggiade folck et emot JEsum, så at
Barrabas utwaldes almänneligen, och
JEsus blef förkastad. Wi märcke här, at
det war ganska straffwärdigt och orätt-
wist, at Pilatus, då han straxt utan
omswef hade kunnat gifwa JEsum löös,
icke desmindre lät en så wichtig saak som
den ofskylligas befrielse år komma på fol-
kets wahl och omdöme an. Men huru
mången fins wäl i werlden, som lägger

sig ut för den fattiga och elända med rätt
 alfware, särdeles då, när man därwid
 måste giöra någon af de wälliga emot, el-
 ler ock någon som förwårswat sig Affec-
 tion? hwar och en söker allena sin egen
 beqwämlichkeit, huru med den fattiga går,
 det bekymrar man sig litet om, och om
 man låts, så skier det med kallsinighet.
 2lm. 6: 4. 5. 6. Utaf folcket see wi, huru
 obeständig menniskornas kärlek och höga
 achtning monde wara: Jesus som för
 några dagar sedan blef med stor glädie es-
 mottagen, när han kom til Jerusalem,
 wardt nu af allom förkastad. Såsom de
 tilförene hade ropat: Hossanna Davids
 Son, wälsignad ware han, som kommer
 i Herrens namn; så ropades det nu
 twärt om öfwer alt: Korsfäst honom.
 Wi skole häraf lära, at wi aldrig skole
 fara efter werldenes gunst kärlek och wän-
 skap, och aldrig lita därpå: ty werlden
 älskar ei längre, än hon har nytta och
 nöje af oss; när nyttan och nöjet är ute,
 så är det ock gemenligen ute med kärle-
 ken.

Wetså hafwe wi af Texten hört ic. Wi
 märcke: huru Jesus alt detta som
 förmält är, har lidit för våra synder
 skul.

Skul. I synnerhet hafwe wi här at bestinna vårt högmod, som består förnämneligen däruti, at menniskian wil wara något in för Gud och andra menniskior, at hon tycker om sig och behagar sig stelf, söker sin egen heder och ära, och wil för andra menniskior ansedd och högtållens warda, och at hon andra i sit hierta förachtar. För denna vår högfärd skul har JESUS lidit allehanda föracht skymf och försmädelse. För vår stelf klofhet, som af högfärden i hiertat hårrörer, har han lidit det, at han såsom en däre är wordent ansedd. Emedan wi ofta med våra kläder högfärdas: därföre har han burit försmädliga kläder på sin heliga Lekamen. Emedan wi söke at behaga androm i synnerhet de höga i werlden, emedan wi giärna wele hafwa deras gunst och ställa oss in med dem: därföre har JESUS lidit ogunst och föracht af de höga. Emedan wi på wrede arghet afwund och hat äre begifne: därföre har han lidit stor arghet och hat af Judarna. Emedan wi emot de nödlidande och olyckeliga äre kallsinlige: därföre har HERREN JESUS warit wärn och wänne: löös uti sit lidande.

Widare hafwe wi at förg oss til sinnes,
huru

Huru Jesus lidit til vår återlösning och salighet, samt oss til efterdöme och exempel. På det han oss ifrån vår högfärd, och alla andra våra synder skulle förlossa; därföre har han lidit så stort förtryck och så mycken försmädelse. På det han oss ifrån lagsens och samwetets samt satans anklagan fria skulle, så har han lidit falska klagomål emot sig. På det han oss en ewig rättfärdig och helighet skulle förvärfa, och at wi af Gud intet skulle warda ewinnerligen förkastade; är han som en orättfärdig af menniskloren förkastad worden. Han har ödmjukat sig både under Gud och menniskior, at han skulle lära oss, at wi sammalunda skole oss ödmjuka och förnedra. Han har varit tålig, när werlden honom förachtade lastade och oförrättade, at wi af honom lära skole at sammalunda öfwa tålmod wid alla tilfällen. Han har wid sitt lidande tagat stilla, på det han oss uti tystlåtenhet föreläsa skulle.

Häraf wele wi taga oss tre förmaningar:

1: At såsom wi skole wachta oss för alla synder igemen/ altså enkärnertigen för högfärd. Ingen synd tycker Jesus så

Så illa om som högfärden; ei allena, när hon i utvärtes måtto offentligent utbrister och föröfwas, utan ock när denna synden hemligen råder i hiertat, eller ock intet rätt ärkiännes och tilböriligen angripes samt hatas och afläggas. Så länge menniskan är i sit naturliga tillstånd, så tycker hon alltid mycket om sig och alt det hennes är: hennes egna, hennes barn, landsort, landsmän, hennes arbete och giärningar, förhållande tal och seder, äro alt bättre än andras, om icke aldeles oförlikneliga: detta felet fins af naturen hos alla menniskior; och warder genom andras såfånga berömmande ju mer och mer förökt; i synnerhet om någon lycka och wälgång tilstöter, så är på höga inbilningar ingen ånde: man tycker man är en synnerlig menniska fram för andra särdeles begåfwad, af Gud til något särdeles utsedd &c. Detta felet måste du o menniska! kiännas wid, och dig afkläda, så framt du wil see Guds Ansichte. Det willa diuret din egen älskning måste du i Christi kraft genom dageligt kiämpande och motstående ju mer och mer förswaga. Spegla dig aldrig i dina giärningar, och förkasta straxt, såsom en satans

tans ingifwelse, om någon förestälning kommer dig i sinnet, som wore din giärning förträffelig och mer än andras. Jämför dig aldrig med andra, och inbilla dig intet at Gud dig synnerligen för en annan begåfwat. Har du någon gåfwa af Gud som och en annan menniska har så wäl som du; hwar och en hafwer sina egna gåfwo af Gudi, then ene så, then andre så, 1. Cor. 7: 7. så bestinna med fruchtan och bådwan, at du en gång skal göra råfenskap om du rätteligen har anwänt den dig förlänta gåfwan, Gudi til åra, och din nästa til upbyggelse och tienst. Wachta dig för Guds skul, at du intet gör dina giärningar, til den ändan, at du må synas för menniskiom, och skaffa dig godt namn, göra dig afhållen och kiär, blifwa berömd lofwad och hedrad: soök aldrig at öfwerwinna andra, at du må synas fram för alla andra. Winlägg dig altid där om, at du må kiänna dig sielf, kiänna och bestinna huru mycket dig ännu fattas, huru ofta du selat, och huru mycket du behöfwer förbättra dig uti. Uti det onda, och at du äst en stor syndare, däruti må du föredra dig androm, 1. Tim. 1: 15. Men uti det goda skal du räkna dig för

ringare: ty om än din nästa uti et wist måhl intet wore så mycket öfswad, så torde han doch uti många andra til äfwentyrs angelågnare ting dig wida öfwerträffa. Låt intet andras berömmande bedära dig, at du self jämwäl håller dig för sådan, som andra antingen at hyfla med dig, eller emedan de på annat sätt intet kunna eller wilja förklara sin wänfkap och kärlek, säga dig wara. När du hör någon berömma dig, så tänck at det är frestelsens stund, och at du då långt mer, än när du warder försmädad och förachtad, har af nöden at bedia Gud om hielp, at du ei må falla och öfwerwunnen warda. Wachta dig ock för selfklofhet: kom ihåg hwad Apostelen säger: tå the höllo sig för wisa, äro the wordne dårar, Rom. 1: 22. och Cap. 12: 16. Förmanar han at wi skole wara ens til sinnes med hwar annan: håller icke mycket af eders selfwa; utan håller eder lika wid them som ringa äro; håller eder icke selfwa för kloka. Orsaken och kiällan til den oenighet som ibland oss regerar, är förnämligen, at hwar och en tycker mycket om sig och håller sig för klof och förachtar andra: om detta felet bleswo förbättrat, så skulle ock enigheten sig snart infinna. 2. At

2. At wi HERREN Jesum skole högt achta. Det har altid varit werldenes maner, at hon myckel litet achtadt om Jesu. Af hans pinos beskriwning hörde wi, huru ei allenast Pilatus som war en hedning förachtade Christi sanning; utan och Herodes och Judarna sielswe, både deras präster, och det öfriga folckiet, förachtade och förkastade Jesum. Så warder Frälsaren Jesus ännu i dag af menniskioenen förachtad, både af höga och gemena. Orsaken, at menniskiorna så litet achta om Jesu, är, emedan den fiäre Frälsaren han intet kommer som en stor prächtig werldslig konung, utan han kommer med sin enfalliga sanning, och som en förachtad och försmäddad korskonung. Om han skulle lofwa menniskioenen werldslig lycka, goda dagar, penningar och rikedom, då skulle hwar och en achta honom högt, hwar och en wille då lära känna honom och wara hans wän; men efter han kommer allenast med sin sanning, med sin smälek, och med sit kors tagandes, så passar ingen på honom, menniskiorna hafwa intet behag til honom, ty han har ingen skapnad eller sådant utseende som dem kunde behaga eller anstå: det ewiga och ande-

liga

lika goda som JESUS med sig förer, see
 menniskiorna intet, the see intet HERRA
 härlighet, Esa. 26: 10. Alltså warder
 den gode Frälsaren förachtad och förka-
 stad. JESUS warder ringa achtad af dem,
 som intet bekymra sig om hans kunskap
 och kiänedom. Johannes Döparen sade
 en gång til Judarna: mitt ibland eder
 står then J icke kiännen, Joh. 1: 26. Han
 sade detta om Christo. JESUS står ock
 mitt ibland oss, men många äro som in-
 tet kiänna honom. Och fast de om hans
 kiänedom warda vnderwiiste, så achta
 de det doch intet: altid læras the, och
 kunna doch aldrig komma til sanningenes
 kunskap, 2. Tim. 3: 7. Här af kommer
 ock det, at när om JESU, om hans kär-
 lek och om hans lidande predikas, så hö-
 ra menniskiorna där på mycket wårdslost,
 hiertat är sömnigt och dödt därwid. Hu-
 ru mången gies det som har omsorg där-
 om, at han ock i sit hierta må kiänna
 Christi kärleks-kraft? JESUS warder
 ringa achtad af dem som utwälja en liten
 jordisk hätnad ära och nöje heldre än
 JESUM och hans himmel: de mena wäl
 at de ock intet skola förlora honom, fast
 de achta hwad jordena tilhörer; men där-
 uti

uti bedraga de sig : ty när werlden warder
 der älskad ; där ögonens begiärelse, fiots-
 sens begiärelse och et högfärdigt och äres-
 girigt sinne råder ; där warder Jesus
 förkastad , äfwen som han af Judomen
 förkastad blef, hwilka utwalde Barrabans
 fram för Jesu. Ach ! huru wil du O men-
 niska ! Jesum så ringa achta , som doch
 har achtat dig så högt , at han lämnat sin
 himmel , blifwit för din skul menniska ,
 och lidit så många plågor , en försmädelig
 död på korset , för din skul ? Hwem kan
 göra dig salig efter döden ? hwem kan
 wedergwectia och hugna din själ här i ti-
 den ? Din Frälsare Jesus allena , och in-
 gen annan. Alt dārföre lär at achta ho-
 nom och hans sanning mer än hārtils
 fiendt är. Lär at kiänna honom så , at
 hans åminnelse altid är diupt intryckt uti
 dit hierta , och at du älskar honom såsom
 din enda skatt och ritedom. Lāt hans kors
 och smāter dig ei mishaga : ty hans kors,
 både när du det med hiertans tro och til-
 försicht omfattar , så ock när du det med
 vndergiftwit hierta giārna bār efter ho-
 nom , skaffar dig mera godt än man wita-
 la eller beskriwa kan ; huru Ap. Paulus
 åstundade at warda funnen i Jesu , til at

kiänna honom, och hans vpståndelses
kraft, och hans pinos delachtighet, liē
worden hans död, det see wi Phil. 3: 9.
10. Det samma skal oē wara wår önskan
och åstundan. Werlden förgås och hene
nes lustar, 1. Joh. 2. Därföre förachta
werlden och alt hwad uti werlden är, och
låt Jesum allena wara dig kärkommen
och behagelig, 1. Pet. 2: 7. Ja låt Je
sum wara dig kärkommen och behagelig,
ei allena därföre, at du har osäilig nytta
af honom, utan oē i anseende därtill at
han för sig siēlf är wård at älskas. At äls
ka och löta Jesum, i anseende därtill, at
wi hafwe ewig salighet genom honom, är
sanneligen intet förmeent: ty det som för
wår siäl är nyttigt, det skole wi altid
trachta efter med al flit; men at söka sin
lekamliga nytta blott för sin egen wällust
och köttliga wälmågo skul, af behag til
werlden och sig siēlf, det är syndigt. Doch
är det godt och kosteligt, om wi med
wår kärlek til Jesum kunne komma där
til, at wi älske honom meer för hans e
gen skul, än i anseende til oss siēlwa och
den nyttan wi af honom hafwe, och detta
är oē tilbörlikt. Och som wi hērrē
Jesum siēlf skole högtachta, så må wi
oē

och intet förachta honom uti hans tienare eller uti hans lemningar: hwilket skier, när wid Prästewahl stållemördaren och buktienaren warder utwald fram för en ratsinnig Guds ords tienare; så och när Christi tienares wälmenta och wälgrundade förmaningar almänna eller enskylda warda i wädret slagna, och med hat och oswänskap belönda; sammalunda när enfaliga och gudfruchtiga menniskior i synnerhet under lidande stående skalar warda försmädde, och i anledning af deras lidande dömda för ogudachtiga. Allt detta sträfwar emot den högachtning wi äre skyllige vår Frälsare Jesu. Betänckom at den samme Frälsaren, som af werlden så förachtades i hans pinos tid, och förachtas af de ogudachtiga ännu i dag, han sitter på Guds höggra hand i stor härlighet: det lærer ingen wälbekomma som honom förachtar och försmår.

3. At wi skole efterfölja Jesu exempel i ödmjukhet, tålmod, och tystlåtenhet. Först i ödmjukhet, at wi intet tåckias oss selswom såsom och Christus icke tåcktes sig selswom, Rom. 15: 1. 3. Utan förnedrade och ödmjukade sig sels, Phil. 2. Om wi wachte oss för högfärd, och Jesu
sum

sum i vårt hierta högtachte, hwarom handlat är, så efterfölje wi och giärna hans ödmjukhet. Någon torde klaga öfwer sit högfärdiga hierta, och at det falsker honom förswårt det at öfwerwinna: jag swarar: bed Gud om et ödmijkt hierta slitigt och ofta, och när Gud tillskickar dig något lidande som dig hårdt trycker så tänck: si nu har Gud hört min bön om ödmijkt hierta. Beslita dig at efterfölja Jesum (2) i tålmod, så i al annan motgång, som och då när du af menniskio- men falskeligen belugen förachtad och förkastad warder. Det är öf mycket nyttigare, at werlden lastar beluger och hat- talar öf, än at hon öf låfwar och beröm- mer: därföre skole wi öfwer det förre hel- dre fågna öf än förja: ty genom lastande warde wi försichtige och läre at försaka vårt tycke om öf skelfwa, men genom berömmande warder vårt eget tycke styrckt och upblåst; ja när alla menniskior öf låfwa, så är det teckn til at wi äre werlden like: We eder så alla menniskior låfwa es- der, säger Frälsaren Luc. 6: 26. Aldrig hafwa Christeliga själar warit werldens rätt til nöjes, menniskiorna hafwa altid hafst nu et nu annat at tadla uppå dem,

Luc. 7: 33. 34. Job. 12: 4. När och oss
 sådant wedersars, så warom ända wid
 god tröst i warom Gud, 1. Thess. 2: 2.
 Sidst skole wi lära af vår Frälsare Je-
 su at tiga. Tiga är godt wid många til-
 fällen: then súa läppar håller han är
 klof, säger Sal. Ordsp. 10: 19. Såd-
 na menniskior gies många som giöra sig
 et nöje därutaf, at de wårt tal och våra
 utlåtelse med tilläggande och förwändan-
 de utföra, med hwilcka berättelser de of-
 ta söka och århålla gunst och wänskap hos
 dem som äro älskare af sqaller, och åstad-
 komma, at wi blifwe miståndte och be-
 skylte för det oss aldrig kommit i sinnet.
 Detta seer du alla dagar hända androm,
 och intet må du täncka, at du allena en
 sådan fara kan undgå: därför skal du in-
 tet giärna annat tala, enkannerligen för
 oförfarna och oförförta och dem som haf-
 wa lösa tungor, än det du wille säga op-
 penbarligen för alla menniskior. I syn-
 nerhet om du har någon beynnerlig sorg
 eller anfächtning, och om du af någon war-
 der förfölgd och hatad; så tig och lid i
 stillhet. Jag wil tiga, och icke utlåta
 min mun: tu skal wäl giörat, äro Da-
 vids ord Ps. 39: 10.

Om Jesu Törnekrona / samt hans
fördömelje til döden.

J, Guds Lamb, som borttager
werldenes synd. Äro Johannis
Döparens ord, Joh. 1: 29.
Med Guds Lamb förstås Fräl-
saren Kristus, hwiåken så kal-
las, i anseende til gamla Testamentsens
offerlamb, i synnerhet Påskalambet,
hwarigenom Kristus afmalades. Om
detta Guds Lamb säger Johannes, at det
borttager werldenes synd: med werlden
förstår han alla menniskior: våra synder
borttager Jesus, först emedan han för-
medelst sit lidande har förskaffat oss synders-
nas förlåtelse, så at ingen fördömelje är
nti dem som genom trona äro uti Christo
Jesus, Rom. 8: 1. Til det andra, emedan
han genom sit lidande har förskaffat oss
kraft at dämpa syndsens härrawåde uti
oss: wår gamla menniska, (d. å. den uti
oss boende synden, som lådar wid oss och
gör oss altid tvöga, Eb. 12.) är förskaffat
med honom, (d. å. har genom hans lidande
förlorat sin kraft,) på det at synda-krop-
pen, (d. å. synda-arten) skal warda
om intet, (i så måtto och så wäda) at wt-

icke hårefter tienna skole syndene, Rom. 6: 6. Och at synden intet skal wara wällig vti oss, v. 12. Wi äre med Christi dyra blod igenlöste ifrån vårt säfånga lefwerne, I. Pet. 1: 18. Til denna vår Frälsare och återlösare, som sålunda borttager våra synder, hänwisar oss Johannes: Si Guds Lamb ic. Han wil leda oss til Christi saliga kiänedom, at wi skole hålla oss til honom, och sålunda hans kärlek och nåd ärfara och åtniuta, och genom honom både ifrån syndsens straff och ifrån syndsensienst frjåde warda. Alt århålla en sådan förmån och salighet är nödigt, at wi med vprichtig botsfårdighet och tro vår lidande Frälsare ansee: på det wi måge warda vpmuntrade härtil, så låt oss anropa vår Gud af alt hierta, at han med sin Heliga Anda genom sitt ord är hos wårkandes ic.

Propositio. Twånne ting förekomma oss vti vår Text, vppå hwilcka wi förnåmmeligen skole fåsta vår andacht: 1: Jesu Törnekrona, 2: Hans fördömelse til döden.

Sörst angående Jesu Törnekrona hafwe wi treggehanda at märcka: af hwad

hwad tilfälle Törnekronan kom at sättas på Jesu hufwud; hwad smårta och smålel han därigenom leed; så ock, hwad den Törnekrona Frälsarens framhafwande för Judarna uträttade.

Tilfället därtil, at en sådan krona sattes på Frälsaren, war, at Pilatus hade låtit, Judomen til behag, på Romerskt sätt, hudslängia Jesum: härwid togo sig hans frigsnechtar, som hudslängningen förrättade, frihet, at begabba HERAN Jesum; och efter han war angifwen för det, at han sträfwat efter konungsligit namn, så klåda de på honom en gammal purpur Mantel, och wrida samman en Krona af törne, och sättia på hans wälsignade hufwud.

Här wid leed Frälsaren både stor smårta och försmädelse: hans heliga lekamen war genom hudslängningen ganska illa medfaren, hwaraf han ock efteråt utan twiswel kiänt stor sweda, sedan warder hans sweda förökt, då hans hufwud af de hwassa törnen särades. Försmädeligt war det at vndergå et så nesligt straff som hudslängningen war, men ännu försmädeligare, at bära en Krona af Törne på hufwudet, hwar wid ock en röd gafs

Honom i handen för spira ic. Såsom i en stormande stö den ena vågen följer på den andra, så följer i Jesu lidande den ena smärtan på den andra, och den ena försmädelsen uppå den andra.

Om hufvudare säger man rätt, at de annat tala och annat göra. Så war det med Pilatus: han tilstod med munnen, at Jesus war oskyldig, och doch see wi, at han dels befaller, dels tilstodier, at Frälsaren warder handterad såsom den aldraargaste misgiärningsman: han wille wäl på detta sättet undgå at dömma Jesum til döden, hwilket Judarna begiärade; men det lyckas sällan, när man för människors gunst eller ogunst, wänskap eller owänskap, afwiker uppå trofota wägar, och altså kunde ei heller Pilatus med alla sina förslag och försök ställa den en gång förwirrade saken til rätta. När han den hudslängda och törnekrona Jesum för Judarna framhade, och med det ordet: Si menniskan! föreställer dem, huru Jesus redan war så illa slagen och tilpyntad, at han näppeligen mera war menniskio lif, och så framt han något hade brutit, at han därför och nog redan lidit hade; så fölgde därpå in-

tet

tet annat, än et grusweligit ropande, och enständigt påstående, at Jesus skulle korsfästas; och til at gifwa saken desto större eftertryck, framkommo Judarna därmed, at han hade giordt sig til Guds Son, och at han fördenskul om ei efter den Romerska, doch efter den Judiska Lagen, borde förgiöras. Häraf wardt Pilatus ännu mer bestört: ty emedan hedningarna trodde, at Gudarna under stundom i synlig skapelse gåfwo sig ibland menniskiorna, dem at försöka, så tänckte Pilatus, at Jesus tiläfwentyras kunde wara en sådan. Därföre frågar han honom: hwadan han war? och när Jesus intet swarade, emedan Pilatus ändå intet hade kunnat fatta läran om Christi Gudom; så beropar Pilatus sig uppå sin macht och myndighet, wiljande på detta sättet förmå Frälsaren at swara. Jesus swarar, at han ingen macht öfwer honom hafwa skulle, där icke Gud hade tilstادت det; icke desmindre, fast Guds råd och skickelse war hårtwid, så hade doch Judarna med sin hätskhet sig swårligen försyndat; men at Frälsaren säger, at deras synd war större, därmed wil han påminna Pilatum, at han ock med sit oförnichte

tiga

tiga och obilliga försfarande en stor synd begick. Denna Jesu förestälning bewekte honom at han åter winlade sig, at gifwa honom lös.

Wi see af altsammans, at Pilatus, som war en werldslig Herre och därtill måd en hedning, ändoch han uti många måhl begick stora feel, war likwål mycket årligare och rättträdigare än Judarna, hwilka sig för Guds sold utgåfwo. Gudi klagat! Ibland hednindar fins ofta mer hielpsamhet, barmhårtighet, och vprichtigheit, än ibland oss Christna. Men hwad är doch orsaken hertil? Sw. De Christna hafwa Guds ord och sanning, Guds nåd tilbiuds dem i et rikt och öfwerflödigt mått: när de nu Guds heliga ord och nåd förachta, så får satan tilfalle och macht, at desto mer förhårda hiertat, så at sådana Christna en hedning i ogudachtighet wida öfwergå. Men som härigenom Guds namn warder försmådat ibland hedningarna, Rom. 2. så skal det också på yttersta dagen gå mycket wårre sådana Christna i hand än hedningomen som intet haft Guds ords lius: Sodome och Gomorre land warder drågeligare på domesdag, Matth. 10: 15.

Til det andra hafwe wi af Texten at
 bes

betrakta, huru Jesus änteligen warder dömd at korsfästas.

Orsaken hwaraf Pilatus omsider brachtes at dömma honom, war, at Judarna förebåro det, at han intet war mån om Keisarens hästa, om han wille släppa den med lifwet, som, efter deras angifwande, hade giordt sig til Konung. Förån nu Pilatus wille låta anklaga sig för Keisaren i Rom, och gå i fara at förlora hans nåd, så fördömde han den oskylliga Jesus. Rummet, där detta skeddde kallas Litostrotos, som war utan twiswel et wälbeprydt och hederligt rum; men man seer, hwad synd och oråtfärdighet jämnwäl på hederliga ställen kan försöwas. Angående tiden berättas, at thet war Påskatilredelse dag wid slette timan: i femte acten står at Christus blifwit korsfäst wid tredie timan på dagen. Denna skiljachtighet kan af oss intet biläggas, emedan det ei är oss aldeles wist bekant, på huru mångahanda sätt Judarna räknat sina timar: det är oss nog, at Christus för middagen blifwit dömd, och straxt middagstiden korsfäst.

Pilati hustrus råd och påminnelse anmärkes ock i Texten, at hon låtit säga honom

nom, at han intet skulle befatta sig med Jesu, emedan han war en rättsfärdig man. Och såsom Gud fordom genom drömmar ofta mångahanda ting öppenbarade, så kungjordes också Pilati hustru, at hennes man skulle gå illa i hand, om han Jesum fördömde. Efter det nu är tilbörligt, at en hustru warnar sin man, när han har något ondt förhånder, och intet äggiar honom därtill, som mången oförnuftig qwinna gör med Isebel, 1. Kon: 2. 21: 25. Så wille också Pilati hustru påminna sin man, ändoch han det intet achtade. I medlertid war också Guds skickelse härwid, at jämwäl detta skulle lända til Jesu oskylighets witnessbörd.

Stelfwa domen, som fältes öfwer Jesum, skeddde på det sättet, at sedan Pilatus med det ordet: Si eder Konung, hade spejlat både Jesum och enfannerligen Judarra, så dömdde han omwid, efter deras begiäran, och anhållan, at Herren Jesus skulle förskästas och Barrabas lösgifwas. Och ändoch han häruti gjorde orätt, Prov. 17: 15. Så wille han likwäl sin orättsfärdighet därm id enskylla, at han sköt skulden på Judarna, och til et tecken at han wille wara oskyllig i denna saken, tvåde

tvådde sina händer i watern, emedan en sådan plågsed den tiden äfwen hos hedningarna lärer hafwa varit brukelig. Judarna de togo ock answaret vppå sig och önskade sig och sina barn Guds hämd och straff, om någon orätt skiedde wid denna handelen.

Uti Pilato see wi här, huru naturliga och sig selfwom lämnade menniskior äro artade: de fruchta med Pilato mer för menniskior och deras öwänskap än för Gud i himmelen; deras dygder, i synnerhet deras råtrådighet, är mähta obeständig, och kan genom en ringa anstöt swichta och falla; när de största orätt föröfwa, så wilja de doch wara ofskelliga, och skjuta gärna skullen på andra.

Uti Judarna se wi en afbild af förhårdade menniskior, som på intet sätt låta råtta sig, och gifwa sig ingen ro, förän de sit onda uppsåt få wärckställas; de fruchta ei heller för Guds hämd, tilönska sig ock selfwe esomoftast alt ondt, äfwen som Judarna, hwilcka ock nogsamant hafwa sådt kiänna fruchten af sin ogudachtighet, då deras stad och land förstördes, och de til största delen yckeligen omkommo, och de öfrige i et eländigt tillstånd blefwo försatte.

När

När wi höre at Barrabas lösgifwes, och Jesus fördömmes at korsfästas, så föreståls oss därmed, huru det plågar gå til i werlden, at nemligen den ogudachtigas person ofta warder dem frommom föresatt, Ps. 82: 2. Och at dem rättsfärdigom ofta går, såsom the hade the ogudachtigas gärningar giordt, Pred. 8: 14. Swilket alt likwål af Guds heliga försyn bestyres, så at den fromma skal ändå intet förlora sin fromhets frucht, ei heller den ogudachtige vndgå sit straff: om en syndare hundrade resor illa gör, och doch länge lefwer, så wet jag likwål, at them warder wålgångande som Gud fruchta, the som hans ansichte fruchta, Pred. 8: 12. Men them ogudachtigom skal betalat warda, lika som the thet förtiena, Es. 3: 11. Ps. 73.

Sät oss nu til närmare tillämpning af det som af passions Historien är berättadt märcka, huru Jesus alt har lidit för våra synder skal / oss til förlossning och salighet samt efterdöme och exempel.

För våra synder skal är han förnekront och dömd til döden. Emedan wi både Gud
och

och menniskior försmåde: därför är Jesus på alla ställen försmådad worden. Wi äre högfärdige ofta med vårt hufwuds pryddande och eljest med våra kläder: därför måste Jesus bära en försmådelig Törnekrona på sit hufwud och en Purpurmantel på sin kropp. Wi wele wara något Gal. 6: 3. Därföre måste Jesus lida at han för intet achtad warder. Wi wele giärna åhrade blifwa af menniskiom: därför måste han lida åtlötte och skam. Wi frymte ofta för Gud och vår nästa med falska åthäswor: därför warder han med allehanda försmådeliga åthäswor giäclad. Wi äre begifne på fåfång narrachtighet: därför warder han på mångahanda sätt begabbad. Wi utgifwe oss falskeligen för Guds barn: därför har Jesus som sanfärdeligen war Guds Son lidit det at hans Gudom wardt förnekad. Wi hafwe öfwerträdt Guds lag: därför warder han som en lagsens öfwerträdare dömd och anlagad. Wi äre genom våra synder til den ewiga döden skyllige blesne: därför är lissens Förste til döden fördömd worden. Menniskior äro twåra och ohöflige emot hwarannan, och de måstas höflighet grundar sig alkenast på deras egen nytte.

nytta och högachtning: därför har Frälsaren Kristus lidit så stor tvärhet och ohöflighet emot sig, både af andeliga och werldsliga, både af gemena och förnäsma, både af Judar och hedningar.

Til vår förlofning och salighet har han sålunda lidit. Han har burit en försmädelig Törnekrona, på det han oss rättfärdighetenes Krona förskaffa skulle: han har burit et försmädeligit purpurklåde, at wi uti salighetenes kläder och rättfärdighetenes tiortel skole iklädda warda, Esa. 61: 10. Han har blifwit wanhedrad, på sit hufwud ansichte och på sin kropp, med blod, spott, slag, grufweligen tilpnyttad, på det wi ewinnerligen hedrade och förklarade warda skole: han har stådt alt folk til giäckerij och åtlöfte, at wi med ära inför Gud och hans Heliga Englar och hela werlden framträdde skole: han är worden fördömd, på det wi inför Guds dom frisätjas motte.

Til efterdöme och exempel ländar oss och hans lidande: han har wist oss dårmod, huru med hans barn i werlden gå skal, nemligen, at oss dem af werlden mången Törnekrona och mångt purpurklåde på sättas, d. å. mången försmädelse och skymf tilfogas skal, och at de med honom skola lida

afwund och hat af werlden ; ja at de äfwen därför at de wilja wara vprichtige Guds barn och förhålla sig såsom Guds barn, mycket lida måste, Wisb. 2: 12. Han har wüsst och lärdt oss med sit exempel, at törnekronan måste först bäras, förän wi få bära liffens Krona i himelen. Och såsom han intet lät höra något ondt ord vnder al den smålek sweda och föracht som han utstod : så har han med denna sin sachtmodighet och detta sitt tålmod welat föregå oss, at wi äfwen så skole förhålla oss, när werlden oss plågar, och när wi någon wedermöda eller motgång lida måste. Då han näpst och plågad wardt, lät han icke vp sin mun ; såsom et Lamb, thet til slachtning ledes, och såsom et får, thet stilla tiger för sinom klippare, och låter icke vp sin mun, Esa. 53: 7.

Wi see här af 1:) Herrans Jesu stora kärlek. Swad kan wara större kärlek, än detta, at Guds Son, oss arma menniskior til godo, et så försmädeligit och smärzefult lidande vndergådt, låtit hudslängia sig såsom en träl, låtit sättia en Krona af törne på sit hufwud, och slåpa sig omkring ifrån det ena plågo rummet til det andra, låtit föreställa sig til
et

et offenteligit åtlötte för alt folk, och ån-
teligen til forßens döð fördommas, alt
med stilla tålmod. Du hårda hierta!
Betänck huru Guds Son har ålskat dig.
Sij huru hans hufwud är sargat af tör-
ne, hans ansichte färgat med blod, hans
heliga lefamen sönderslitit med piffor,
och huru hans helige blods droppar öm-
nigt flyta på hans Purpurmantel, och
falla ned på jorden. Alt detta öfwerty-
gar dig nogsammt om hans kärlek emot
dig. O huru obetänckt är det icke, at in-
tet lägga denna hans brinnande kärlek på
hiertat? Han hade i sin pinos tid en röd
i handen och Törnekrona på hufwudet:
men han skal en gång sönderslå dem med
järnspeiror, och såsom lerpottor skal han
sönderkrossa dem, som hans kärlek och
godhet förachta, Psal. 2: 9.

Herrans Jesu lidande och hans dår-
viti och bewissta kärlek skal 2:) Uowic-
ka och til bättring / at wi ångre våra
synder, med tron honom omfamne, och
hädanefter wachte oss för synd. Hata och
ångra böre wi billigt våra synder, som et
så margfalligt lidande wår Frälsare för-
orsakat: ty wi äre de samme, som med
våra synder honom plågat och slagit:
mig

mig hafwer tu arbete giordt uti tinom
 syndom ic. Es. 43: 24. Låt of dårjämte
 med wår tro honom omfamna: wi skole
 se på wåra synder, men så, at wi oc see
 på Jesum, som lidit för synden, til den
 ändan, at han wår syndaskuld skulle af-
 plana, och of med Gud försona och före-
 ena: därför låt of dristeliga och tröstel-
 ga framgå til honom, at wi måge få
 barmhårtighet, Ebr. 4: 16. Men låt of
 oc wåra förriga synder aflägga: efter
 Herren Jesus har lidit så stor smeda,
 så låt of intet ålsta wällust; efter han är
 så förachtad och wanårad worden, så låt
 of intet fara efter werldenes åra. I som
 wriden och wrången eder uti edra galanta
 och wida mantlar Esa. 3. och trönen es
 dert hufwud med allehanda fikanter och tånca-
 ter på Jesu purpurmantel och Törnerro-
 na, och affstår med eder dårskap.
 Emedan Frålsaren är så skammeligen be-
 gabbad och försmådad worden, så låt of
 aldrig giäcka eller försmåda andra. Man
 måste beklaga, at många som borde före-
 lysa androm uti skickeligit och årbart för-
 hållande, tycka sig åga frihet, at på alle-
 handa sätt giäcka och göra narr af en an-
 nan den de rättna för enfallig, eller dem

deras giäclande lämna utan swar och försäkring: en sådan wederstygkelig och diefsk wulst wagna skal wara långt ifrån oss. Och som wi höre, huru Jesus är worden dömd, så wachtom oss, at wi wår oss skylliga nästa aldrig fördömme: det är et stort feel med oss, at wi giärna förgiäte oss selswa, och företage oss at dömma andra: låt andras lefwerne och förhållande bli, och bekymra dig om dig sels, wår dig at ransaka och leta efter dina egna feel, och dömd dig sels: ty om wi selswe dömd oss, så worde wi icke dömd, I. Cor II: 31.

Warom och upmuntrade 3:) at efterfölja Christi exempel / at wi lide med honom. Det är wist, at wi efter tiotuset intet wele giöra det giärna: werldens rosentrans är oss behageligare än Jesu Törnekrona. Men wi skole betänka, huru fåsång och farlig werldsens lycka, och twärt om, huru nyttig motgången är för wår själ. Hvad är som werlden kan gifwa? beröm; et litet wäder: penningar; en hand full med mull; wallust; et sött förgift: Allt detta kan bedåra oss, och bringa oss i ewig olycka. Men genom motgången igentapper Gud wår wäg med
tör

törne, och gårdar ther en gård före, at wi intet kunne finna våra synda-stigar, Os. 2: 6. När wåduren wardt betattad med hornen i törnebuskan, så wardt han offerader HERRanom til bränneoffer, 1. Mos. 22: 13. När ock wi warde betattade yti bedröfwelsens törne, så kunne wi blifwa Gudi et behageligt offer. Sant är det, at mången genom sin bedröfwelse och olycka warder fördärwad: mången när han warder stucken af et litet törne, förtretas och wredgas dåröfwer, och warder altså intet förbättrad. Detta skier, när wi of sielfwa högachte och hålle of för owardiga at lida, såsom wi intet ondt förtient hade; så ock när wi intet optage motgången af Guds hand, utan see allenast på menniskiora, som of något lidande tilfoga, eller ock, allenast på de omständigheter som fört of vår olycka tilhanda. Men wi böre besinna, at vår motgång kommer af Gud: tu hade ingen macht öfwer mig, wore hon tig icke gifwen åstwan efter, säger Frälsaren JESUS. Och Dauid: Låt honom banna, ty HERRen haswer sagt honom, eller gifwit honom macht och tilstånd, at banna, 2. Sam. 16. Innet at Gud gillar ondskap, utan han til-

städier, och skickar det så, at den andra
 menniskians ordsta länder oss til tuchtan
 och prof: den andra menniskian skal swa-
 ra för sin synd, och wi skole swara huru
 wi en sådan Guds skickelse emottagit.
 Såsom nu menniskior nas oförrättande
 härrörer af Guds skickelse, altså kommer
 också al annan wedervärdighet och olycka,
 jämwäl den som i tilfalle af vår egen os-
 wetenhet och oförsigtighet (hwilken wi
 likwäl böre ångra och åndra) oss träffar,
 af Guds Gudomeliga råd och försyn: thet
 kommer altsamman af Gudi, lycka och o-
 lycka, lif och död, fattigdom och rikedom,
 Syr. II: 14. Tänkte det at wi detta be-
 täncke, så skole wi aldrig låta sådana
 högsinnade inbilningar intaga oss, som
 wi intet hade förtient, eller intet hade af
 nöden at lida: at wi intet äre för gode
 därtill, det skulle wi snart finna, om wi
 wille see in i vårt hierta. Allt detta skal
 så wäl som Herrans Jesu exempel up-
 wäckas oss til tålamod uti al mörgång. Om
 Herren genom allehanda omständigheter
 gör dig til et ämne för glädfulla, och på-
 dömande, och sawaller begifna men-
 skior, sådana, som til stort antal finnas jäm-
 wäl ibland oss; om han gör dig til wid-
 under

under åtlöfte och spektakel, til affkrav för werlden, och til et ordspråk: låt det intet gå dig til sinnes, ty med din Frälsare Kristus har åfwen så gadt, så har det ock gadt med hans Apostlar och andra Heliga, I. Cor. 4: 9. 13. Job. 17: 6. Ps. 71: 7. Ebr. 10: 33. II: 36. f. Finner du ingen medömkan eller medlidande hos menniskiorna uti din nöd; så påmin dig, at åfwen det samma har träffat din Herre JESUS: där är en i himmelen som seer alt: tu seer thet ju, förty tu skådar wedermödo och jämmer, thet står i tina händer, the fattiga befalla thet dig, tu äst the faderlösas hielpare, Ps. 10: 14. Om menniskiorna dig fördömma, så west du, huru JESUS har låtit oråtfärdiga domar öfwer sig gå, gör du så med. Du seer huru girigt folk intet achta dår om at om dem illa talas, allenast de kunna winna någon penning: hwi skulle du då achta om werldenes omdömen, när du gör och lider, hwad Gud dig har befalt och pålagt? Med et ord: en Christen skal vara nögd, ehuru det ock går med honom, i werlden, Phil. 4: 11. 12. 13. Han bör vara wid godt mod i swaghet, i förachtelse, i nöd, i förföljelse, 2. Cor. 12: 10.

Uti alt tålmod och långmodighet med glädie, Col. 1: 11. Men tänck intet, du som intet stort lidit, at du detta redan fulbordat: det warder sannerligen ei så lätteligen wärckstält, när det giäller på med alfware, ty våra affecter bulra grusweligen däremot: wi måste warda stärke af Gud med allo kraft efter hans härliga macht, om det skal warda oss möjeligit.

Wi märcke oc till det sidsta, hwad tröst fromma och botfärdiga själar hafwa af Jesu Törnekrona och hans fördömande til döden. Icke hämtar man windruswor af törne, säger Frälsaren Matth. 7: 16. Men Jesu Törnekrona blomstrar, och gier ömning tröst. Med sin Törnekrona har Jesus skaffat oss ewig åra i himmel: såsom han efter sit lidande är krönt med åro och pris, Ebr. 2: 9. Så skola oc hans trogna efterföljare blifwa krönte med härlighetenes öwansfeliga Krono, 1. Pet 5: 4. Jordiska kronor äro rätt törnekronor, och ofta heter om dem: Jag skal göra then kronona til intet, til intet, til intet, Ezech. 21: 27. Men denna Kronan, den Gud de sina gifwa wil, är öwansfelig och oförgängelig: salig är den
man

man som tåleliga lider fresteise, ty tå han bepröfwad är, skal han få denna liffens Krono, Jac. 1: 12. War trofast intil döden, så skal jag gifwa dig liffens Krono, Bpp. 2: 10. Här af fågnar sig Ap. Paulus vnder sin förföljelse: härefter är mig förwarad rättfärdighetens Krona hwilcken HERRen mig gifwa skal på den dagen, 2. Tim. 4: 8. Låt wara at wi här wardom til apespel för werlden med JESU: tå warder then rättfärdige ständandes uti en stor frimodighet emot them som honom bedröfwat, Wisb. 5. 1. Låt wara at wi genom sjukdom och allehanda plågor få et eländigt utseende; ty när tu en tuchtar för syndena skul, så warder hans fågring förtård såsom af mal, ach! huru platt intet äro doch alla menniskior? Ps. 39: 12. JESU wänner och älskare hafwa at trösta sig därutaf, at deras HERRe och Frälsare skal förklara deras sköpliga lekamen, på thet han skal göra honom lif med sin förklarada Lekamen, Phil. 3: 21. 1. Cor. 15: 43. Detta har JESUS med sin hudflängning och Törnekrona oss förskaffat. Af hans fördömande härrörer den trösten, at hwilcken som tror på honom, han warder icke dömd, Joh. 3: 18. Hwilecken

Ken wil åklaga them som Gud hafwer utå-
rat? Gud är then som råtfärdigar: hwil-
ken är then, som wil fördöma? Kristus
är then som lidit hafwer döden, Rom 8:
33. 34. Om ock den rättfärdige af werl-
den ofkylligt dömd warder, så fördömer
HERren honom doch icke, Ps. 37: 33.

Denna trösten hafwa alla trogna och
botfärdiga själar, hwilckas tro, ändoch
hon är swag, så är hon likwäl vprichtig
inför Gud, emedan de kämpa därefter
och bedia där om, at de måge kunna tro,
och winläggga sig om bot och bättring.
Men de som uti sin säkerhet och motwilli-
ga kallsinlighet inbilla sig, at de hafwa
en stark tro, ändoch de aldrig kämpat
om tronens gåfwa, och intet tänckt på nå-
gon innerlig hierte-ändring, hafwa ingen
tröst af Jesu lidande. Bestuner R. S.
huru orimligt det är at blifwa liggande i
sina blodröda och himmeltriande synder,
och doch trösta sig af Christi blod och död.
Detta är sannerligen lika mycket som wi
sloge honom i ansigtet och spottade på ho-
nom. Menar du, o menniska! at du
på detta sättet skal kunna vndsky Guds
dom? O nei! du äst ibland dem, hwil-
kom domen icke seen är och hwilckas fördö-
melse

melse söfwer icke, 2. Pet. 2: 3. Låt det
strida til döden och yttersta dagen med
dig: O! hwad för ångest lärer dig då icke
öfwerfalla, när du skal fram för Je-
su Domstol, och så efter som du handlat
hafwer medan du här lefde, 2. Cor. 5:
10. Då så många tusende synder skola
witna emot dig, då din hemliga ondskas,
dina hemliga styggelser, för hela werl-
den skola uppenbaras och upträffas? O!
huru lärer du då icke skämmas? Huru lä-
rer du icke försträffas och båsna, när
domen öfwer dig affäges, och du uti den
ewiga dödsens wäld öfwerantwardad blif-
wer? Nu söker du med allehanda fåfän-
ga vndanstycker at vndkomma samwetets
dom; men då skal du intet kunna vndfly
Guds ewiga dom. Ach! låt samwetet,
låt Guds ord nu döma dig: lär at årtiåna
na din stora ondskas, din stora säkerhet,
och skrymtachtighet. Då först när dit
hårda hierta är förkrossat, och dit högmö-
diga sinne nederbögt til jorden; då heter
det til dig: Si, Guds Lamb ic. Jesus
han är syndabotaren och Frälsaren: gack
til honom, kasta dig ned wid hans fötter,
omfamna honom i andanom, och om du
tycker at du det intet kan eller wägar dig
at

at giöra, så see med botfärdigt hierta vppå honom: (4. Mos. B. 21: 8. 9.) Din swaga tro håller han ock til godo, allenast at du äst vprichtig och redlig. Om han borttager al werldenes synd, så borttager han ock din synd: om han är försoningen för hela werldenes synder, så är han det ock för dina. Så bättrer eder nu och wänder eder om, på thet at edra synder måge afftrapade warda, och wedergweddelsens tid tå kommer för HERRans Ansichte, när han såndandes warder, then eder nu tilförene predikad är, **JESUM** Christum, Ap. Giärn. 3: 19. 20.

Den Ålfte Predikan

Om Christi Korbfästelse.

I oförståndige Galater, ho hafwer iust eder, at I icke skulen lyda sanningene? hwilckom **JESUS** Christus för ögonen målad war, och nu ibland eder korbfäst är. Så skrifwer Apostelen Paulus, Gal. 3: 1. Och wil så mycket säga: **O I Galater!** huru kommer det til, at **I**

J ären så oförståndige, och hafwen låtit så förblinda och bedåra eder, at J Jesu sanning ötwergifwa welen; där likwål es der Fråljare är worden eder så klarligen föreståld, som hade han för edra ögon afmålad blifwit, J ären så tydeligen om hans korsfästelse och lidande underwüste, lika som J haden selswe stådt wid hans Kors: hwi welen J nu affalla ifrån honom och honom förgiåta?

Detta talet kan och ställas til oss på detta sättet: O J oförståndige werldenes barn! ho hafwer förkiust eder, at J wiken ifrån Jesu sanning och hans kärlek, då likwål HERRen Jesus är för eder i Guds Heliga ord så utmålad, hans lidande och död så föreståld, som haden J altsammans selswe åsedt och närwarande beskådat: hwarföre hafwen J låtit werlden och dieswulen bedraga och lika som förtrålla eder? Skulle icke HERRen Jesus, som för eder skul af kärlek til eder är worden korsfäst, wara eder lärare?

Dyraste! wi kunne det ju intet neka, at icke den korsfäste Jesus är som oftast för våra ögon liksom målad worden, då om honom är predikat. Wi wete huru menniskiorna ålsta lekamliga bilder och
mån

målningar, och ofta med stor ja onödig omkostnad sig dem anskaffa. Men borde wi icke mera älska, och mera tycka om den förhöfaste Jesu bild, och hans afmålning? man menar intet, hans utvärtes afbild och lekamliga afmålning, som dock intet aldeles kan förkastas, enkannerligen när hon af fromma Christna brukas til Gudeligg påminnelse (den utvärtes bilden vti sig self behöfwe wi intet wörda); utan man förstår HERRans Jesu afbild som stier i anledning af Guds ord: gifwe Gud! at wi denna hans bild och afmålning i ordet så fatta skulle, at han jämwäl i våra själar och hiertan måtte warda bildad; hwilket at befordra, man ock nu är sinnad, at föreställa eder Christi förhöfaste. Ach! at våra hiertan måtte warda bewekte, til san bättring, och til Jesu kärlek. O HERR! gif anda och krafft härtil.

Propositio. Vår betrachtelse skal blifwa, at wi wele föreställa oss Christi förhöfaste, och märcka: 1. Hwem som är förhöfast, 2: Sielwa förhöfaste, och hwad smärta och försmädelse Frälsaren där wid lidit; 3. Hwad HERRen JESUS har talt medan han hängde på korset.

O korståfåste Immanuel! war du stelf
mitt ibland oss, och låt dit ord wara håls
samt och uppbyggeligt för våra arma
sålur; hör och hielp för din kärlek skull.

Nedraförst hafwe wi at bestinna,
hwem det är som korståfåst blifwit,
nemligen Jesus Guds Son: hårlighetes
nes Herra hafwa the korståfåst, betygat
Ap. 1. Cor. 2: 8. Om en blott menniska
hade blifwit korståfåst för oss, så hade wi
ingen nytta däråft: kan doch en broder
ingen förlösa, eller Gudi någon försona,
ty thet kostar förmycket at förlösa mennis
skornas själ, så at han måste låta thet
bestå ewinnerliga, Psal. 49: 8. 9. En
from och helig menniska hade kunnat läm
na oss et exempel af tålomod lydna och an
dra dygder, men hade intet förmåt förson
na oss med Gud, eller afwända Guds o
ändeliga wrede: Guds ewiga son, som
i antagen mennisklig natur för oss lidit,
har det kunnat giöra; hans korståfåstelse
och död åger en oändelig krafft til vår å
terlösning.

Någon kunde täncka: hwarföre har intet
menniskan eljest kunnat återlösas, wa
tan at Guds Son skulle blifwa korståfåst
och

och lida döden? Gud är ju en barmhärtig och nådig Gud: hade han intet eljest kunnat upptaga oss til nåder, och förlåta oss våra synder? Han wil ju at och wi utan någon tillförestgårdelse skole förlåta vår nästa hans brister: hwarföre har då intet Gud förvtan Christi korsfästelse förlåtit oss våra synder?

Härtill swaras: Nog kan förnuftet mycket inwända emot Christi korsfästelse och vår återlöfning därigenom: den korsfäste Christus är Judomen en förargelse, och Grefomen en galenskap, 1. Cor. 1: 23. Men denna saken är en Guds hemlighet, hwarom efter den Heliga Skriffte allena dömmas och talas bör: nu säger Skrifften, at Christus är korsfäst, och har lidit döden til vår återlöfning; därmed skole wi wara nögde, och tacka vår Frälzare därföre, och wörda Guds råd. Alla förnufts frågor och inkast äro här intet giällande: tron måste anamma hwad Gud säger i sit ord.

Om wi på något annat sätt hade kunnat återlösas, än genom Guds Sons korsfästelse och död, det kunne wi menniskior ei utgrunda: wi behöfwe et heller fråga därefter.

At Gud är barmhärtig är wäl wist; men han är ock rättfärdig: wår Gud är en förtärande eld, Ebr. 12: 29. och en nitälskande Gud, 5. Mos. 32: 4: 24. Hans rättfärdighet fordrar det, at synden skal straffas: Guds rättwisa är, at de som giöra det onda, äro wårde döden, Rom. 1: 32. En hel annan sak är det med oss menniskior, och hwad wi efter Guds befallning böre giöra, nemligen förlåta och intet straffa; och en annan sak är det med den store Guden, och hwad han, som är hela werldenes Domare, efter sin Gudomeliga och wäsenteliga rättfärdighet giör. Han har intet låtit oss komma i sin nåds delachtighet, förän wåra synders skuld är worden af wågen slaffad: detta följer af hans rättfärdighet; men hans barmhärtighet är det, at han har låtit sin Son komma i werlden och lida för wåra synder, och at han hans lidande anammar och optager för oss, at det nemligen oss til godo kommer, och at wi därigenom frälste och återlöste wardom.

Wi hafwe altså at ansee HERren JESUM wid sit lidande, i synnerhet wid Korståfästelsen, såsom en medlare emellan Gud och menniskior, 1. Tim. 2: 5. Han
was

war för sin person ofkyllig: han hade ingom orätt giordt, ei heller war något swel uti hans mun, Ef. 53: 9. Men then ther af ingen synd wiste, honom hafwer Gud för oss giordt til synd, d. å. til et offer för synden, 2. Cor. 5: 21. Och så lunda äre wi igenlöste, med Christi dyra blod, såsom med et menlöft och obesmittadt Lambs, 1. Pet. 1: 19.

Men wi wele gå til det andra stycket och beskrifwa korsfästelsen uti sig self. Sedan HERREN JESUS in emot middagen war dömd, så utfördes han straxt, hwarwed korsket, som bestod af twänne trån, et längre som skulle fästas i jorden och stå i ånda opåt, och et kortare därwid i öfre delen fasthäftadt twärtrå, i förstone lades på honom self; men sedan, emedan JESUS af sina förra plågor war helt swag och machtloös, twingades Simon af Cyrene, som til äfventyrs hade giordt sig mistänckt at han hade hållit sig til JESUM, at bära hans Kors, intet at skona Frälsaren, utan at han af den tunga bördan intet skulle döo innan de hunno på afsträttnings-plazen. När de nu dit kommo, så står JESUS omgifwen, dels af en stor myckenhet sold, af hwilcka en del

del greto och beklagade honom, dels af Judarnas öfwerstapräster och skrifflärda, som honom intet tröstade, utan wille nu see sin lust uppå honom, dels af beswäpnade hedniska soldater, som woro honom närmast. Då nu sielfwa afrättningen straxt skulle gå för sig, så kommo de grymma händer fram, som woro bestälta til execution, rifwa hans kläder af honom, dem de sedermera sins emellan delste, kasta honom så neder til jorden, utsträcka hans armar och fötter på korset, som då låg på jorden, binda honom först därwid til händer och fötter, spita sedan båda händerna och båda fötterna särskilt fast wid korsens trä: sedan löstes banden, med hwilcka de först hade bundit honom, och Krälsaren uprestes så tillika med trät, hwilcket stötes neder i det rum, som där til i jorden war beredt, hwilcket ei utan kropsens hästiga skakande kunat skie; och så hängde HERREN Jesus såsom en eländig mast emellan himmel och jord, hwar man til et nyckeligit spectatel. Så war det redan tilförene förtunnat Ps. 22: 17. 18. The ondass rote haswer stält sig omkring mig: mina händer och fötter haswa the genombårat. Jag måste tälja al min

been: men the ståda och see sin lust på mig. Det war ock så förebildat genom gamla Testamentsens offer, och genom Kopparsormen i öknene: såsom Moses uphöjde ormen i öknene; altså måste ock menniskiones son, (d. å. Jesus) warda uphögd (på korset nemligen): på thet at hwar och en som tror, (och i trone seer Ebr. II: 27.) på honom, skal icke förås, utan få ewinnerligt lif, Joh. 3: 14. 15.

Swad smärta Frälsaren wid denna sin Korståfästelse lidit, står ei at beskriwa. Smärta och sweda leed han, då när den försmådeliga purpurmantelen, som war kastad på hans Heliga Lefamen, sedan den twiswels utan fastnat wid kroppen efter hudslängningen, honom afeladdes. Smärta och sweda, när åter hans egna kläder uti hwilda han utfördes, sedan de genom det tunga korset, det han bära måste, woro tryckta uti hans särade rygg, bleswo resna utaf honom. Smärta och sweda leed han i synnerhet wid selswa Korståfästelsen: därwid utran hans blod af alla lemmar. Händerna och fötterna hafwa fram för andra kroppens delar många ådrar: därför är ock deras smärta desto
emp:

empfindligare, enfannerligen när de med spitar igenombåras, och hela kroppen oppå dem hänges. En swår smärta lättas när man wet at hon ei länge påstår, men wid korshästelsen war en långsam smärta och sweda. Men största smärtan JESUS leed, war hans inwärtas själåangest, hwilcken begynte i Gethsemane, och war nu som alrahäftigast på korset: HERRN hade giordt honom full med jimmer på sin grymma wredes dag, Klag. W. 1: 12.

Försmädelsen JESUS leed, war of stor. Korshästelsen uti sig sielf war den försmådeligaste döden, hwarwid en misgiärningsman hängde naken allem til spott. Med detta straffet belades gemenligen inga andra, än lifegna trålar, dem man näppeligen för menniskior råtrade emot al mennisklig billighet, eller of sådana som hade bedrifwit någon af de aldrasinggaste misgiärningar; och detta straffet vndergiel HERRN JESUS. Försmådelig war hans korshästelse i anseende til rummet, där han wardt korshäst: et bärg utan för Jerusalem, Golgatha d. å. huswudskalleplazen; så är det rummet kallat för de menniskiors huswudskalar och been som där tiläfwentyras lago, och

tilförene darsammastådes äro aflifwade
 wordne: på et sådant nesligt och stygge-
 ligit rum är Christus korsfäst. Försmå-
 delig war hans korsfästelse, i anseende
 til de twenne rösware som tillika med ho-
 nom korsfästes: röswarena hade wäl sit
 straff förtient; men HERren JESU lände
 det til stor smålek, at han, tillika med
 dem, ja mitt ibland dem, bles korsfäst.
 Försmådeligit war det jämwäl, at när
 han skulle korsfästas, så gafs honom en
 suur och bitter dryck at dricka, hwilket
 hans fiender gjorde at giäcka honom. Öf-
 swerskriften som af Pilato skrefs, och
 sattes på hans kors, war wäl och utsedd
 til at giäcka så JESUM sielf som Judarna;
 Doch så wida JESUS och i sanning är de
 rätte Judars d. ä. de trognas andeliga
 Konung, så lände denna öfswerskriften
 honom til et godt och årligt witnessbörd,
 fast Pilatus det ei förstod eller wiste.

Wi wele widare til det tredie öfswers-
 wåga hwad Frälsaren talat på korset.
 Först förekommer oss hans bön: så snart
 han war korsfäst, sade han: Fader för-
 låt ic. Wi märcke härwid: hwem han be-
 der? Sin Fader: fast han nu war stad-
 der under sit swåraste lidande, så kallar
 han

han doch Gud sin Fader; så war han uti sin förtröstan fast och stadig. Wi märcke för hwilcka han beder? för dem som honom korshäfte; han bad för öfwerträdaren, Esa. 53: 12. Wi märcke widare hwarom han beder? Om förlåtelse för sina fiender: Fader förlåt them thet; och som syndernas förlåtelse ei kan årbållas utan bättring och omvändelse, så tilbeder han dem jämwäl med det samma nåd därtil. Seer R. W. Frälsarens milda hjerta: sig self talar han intet om, där han likwäl war i et obestrisweligt elände; men för de ogudachtiga själar som honom plågade, för dem beder han, at deras synd måtte dem förlåtas. Wi märcke ock, huru han tilskrifwer sina fienders slenna och grymma förfarande deras owetenhet och oförstånd. Owetenheten är twägghanda: en owetenhet som hårrörer därpå, at man intet haft tilfälle at lära något bättre, och en med ondskan och arghet förenad owetenhet. Hos Judarna, som Jesus hade låtit korshäfte, hade ondskan så förblindat deras ögon at de intet riände honom, 1. Cor. 2: 8. Ap. Glörn. 13. 27. De Romerska frigskechtars owetenhet, som selfwa korshäfteisen wärdställe, war

wäl ei så förhårdad som Judarnas, doch woro de ei heller utan skuld, emedan de hade bordt söka bättre underwisning. Denna sina fienders fåkunnighet beklagar Jesus, och ömkar sig dåröfwer: de weta icke hwad de giöra.

Sedan berättas i Texten, huru Frälsaren sagt til sin Moder, som stod ut med hans forß: Qwinna, si tin son; menande dårmåd Johannem Apostelen, han skulle nemligen hådanefter såsom hennes son om henne omsorg draga; hwilket han ock låt Johannes sielf förstå, då han sade til honom: si tin Moder; anbefallande honom sålunda sin moder Maria, at han om henna såsom sin egen Moder omwårdnad hafwa skulle. Dårmåd har Jesus förklarad sin kärlek emot sina egna, såsom det ock för hwar och en Christen är tilbörlligit, at han sina egna älskar, intet så, at han i egen kärlek tycker om dem, såsom de tillira med honom woro något särdeles för andra menniskior, utan at han om dem nödtorfftig omsorg drager, så wida möjeligit är. 1. Tim. 5: 8. 16.

S Stanne härwid med Textens förklar

Marande, och wele lampa det som Christi lidande angående där af är anført, til war lärdom, förmaning och tröst:

Jag kommer ihåg i dag mina synder, sade fordom Pharaos Skänck, 1. Mos. 41: 9. Låt oss i dag wid Christi kors komma våra synder ihåg, för hwilckas skull Frälsaren et sådant smärzefult och försmädeligit lidande vndergådt som förmålt är.

Adam hade i Paradiset uträckt sina händer til det förbudna trät och ätit där af emot Guds förbud: därför måste Guds Son låta utsträcka sina händer på korsens trä. Wällusten, och begiärelsen til ära, som våra första föräldrar at synda, emedan trät war liusligt at see uppå, och at äta utaf, jämwäl, emedan de åstundade at warda såsom Gud, 1. Mos. 3: 5. 6. Af Adam hafwe wi ärfst begiärelsen både til wällust och ära. Efter wällust trachtar menniskan, när hon wil lesiwa i lättfärdighet och lättia, när hon brukar mat och dryck, intet at återhämta och vnderstödia sina krafter at tiena Gud och sin nästa, utan at förnöija sin smak, och när hon sätter sin wälmåga til ändamål af alt sit företagande. Efter ä

ra trachtar hon, när hon fram för andra
 wil wara ansedd och måst rådande, i syn-
 nerhet och, när hon pryder sig och sina
 med prächtige kläder, mer än skälligt är
 och nödwändig, i anseende til hennes
 stånd och wilkor, och därwid har et be-
 hag til sig sjelf. (Ach! huru mången
 använder icke på sina kläder mången pen-
 ning, den han dem fattigom afpråssat,
 eller och mycket bättre på sina egna eller
 andra nödtorfftiga kunde och borde anlåg-
 ga?) För denna vår wallust har HER-
 ren Jesus stor smärta och sweda, och för
 denna vår äre-begiärelse och högfärd,
 stor smälek och blygd, måst lida, och i
 synnerhet emedan wi med våra kläder
 högfärdas, så har han genom af och på-
 klädande så mycket lidit. Äfwen som han
 och för vår girighet, så wäl för den som
 sitter i hiertat, och består uti kärlek och
 högachtning af det jordiska goda, och i
 längtan och åtrå därest, som och för
 den som uti orätsfärdighet utwärtas utbri-
 ster, har lidit fattigdom, nakenhet, och
 sina endaste kläders beröswande. Wi ar-
 ma menniskior äre öfwer allt både til
 kropp och själ genom synden fördärswade,
 så har och vår Frälsare lidit både til kropp
 och

och själ, så at intet helt har warit på honom. Menneſtiorna ſynda jämwäl ofta dårmåd, at de ålſta och ſöka ondt ſälſkap, och äro med nöje dårvti, men haſta och afſlå de frommas ſälſkap: dårføre är HERRN JESUS kommen i et ſå förſmädeligt ſälſkap ibland twenne röfware. Menneſtiorna äro ofta omenniffelige emot hwarannan, och bemöta hwarannan med ſtor grymhet och hårdhet: dårføre måſte han lida ſtor grymhet emot ſig.

Sålunda har han lidit til wår förloſning och ſalighet; på det han ofrån wåra förbenämde, och alla andra ſynder, ſkulle förloſſa, och ewinnerligen ſaliga giöra. Han är ſåſom en miſſgiärningsman ibland röfware på Golgatha bärg korsfäſt, på det han ſkulle uttaga ofrån miſſgiärningsmäns antal, och för HERRN GUD rättfärdiga giöra, ſamt födra ofrån Sions bärg och til lefwandes Guds ſtad, thet himmeſka Jeruſalem, och til the otaliga Anglaſkaran, och til the förſföddas förſamling ſom i himmelen äro beſkrefne, Ebr. 12: 22. 23. Wi hade bördt lida ewig ſmärta och ſmället för wåra ſynder ſkull: dårføre lider Guds Son obefriſwelig ſmärta och förſmä

smädelse, på det han oss befria skulle, at han genom sin smärta skulle förkassa oss ewig helig wällust, och genom sin smälek ewig ära hos Gud. Han är worden en förbannelse för oss, på det han skulle kassa oss wällignelse, Gal. 3:13. 14. Han är sargad, på det at wi genom hans sår stole belade warda, Es. 53: 5. Hans blod är utguten til våra synders förlåtelse, Matth. 26: 28. och til vår rening, 1. Joh. 1. så ifrån syndaskulden, som ifrån syndens wälde: han är korsfäst på det han skulle förkassa oss kraft at korsfästa vår gamla Adam, och at wi stole warda belgade honom til et egendoms sold, thet sig om goda gärningar besitar, Tit. 2: 14.

Til efterdöme och exempel lärer och detta Frälsarens lidande och hans förhållande dårbunder. Han war sachtmodig och stilla wid al sin smärta och smälek: så han måtte hafft glädie, leed han korsfäst, och achtade intet smäleken, Ebr. 12: 2. När han blef bannad, bannade han intet igen, och när han leed, hotades han intet, utan (han bad, och) stälte häanden til den som rätt dömer, (i fall hans fiender sig intet omwända skulle, utan Guds nåd för:

förskunta, så lämnade han dem under sin himmelske Faders rättvisa dom,) I. Pet. 2: 23.

Af alt detta skole wi i: lära til at årskiänna Herrans Jesu kärlek, som warit osäffelig, at han gifwit sig ut för oss i korsens död. Om han allenast hade talt för oss et godt ord hos sin Fader, så hade det warit et teken af hans wälmenande hiertelag; om han hade utgutit allena några tårar för vår skul, så hade det warit et bewis af hans medlidande emot oss: men han har gådt för oss i korsens död, och utgutit sit dyra Gudomliga blod, som war kostbarare än hela werlden. Han har älskat oss mer än sit eget lif: både lif och ära har han låtit fara för vår skul. Besinnom hans ynckeliga utseende, medan han naken hängde på korset: hans Heliga Lefamen war öfwer alt blodig och söndersliten af det grymma hudslängandet som han utstått hade i Pilati rådhus, hans ansichte war fult med strimor och de ogudachtigas spott, på hans hufwud war en hårdt sticande törnekrona, hans händer och fötter woro genom spikarna ömniga blode - tiällor wordna, hans hierta war fult af bedröfwelse, af förbannelsens

fens och Guds förträckeliga vredes kärnska. Hwad war som brachte honom i et sådant tilstånd? kärleken. O! hwad för oretacksamhet, at intet årtiänna denna hans kärlek! förhårda intet dit hierta O menniska! låt det upwärmas af Christi kärleks eld.

2: Hwarve wi här af en upmuntring til omvändelse och bättring, at wi skole ångra våra synder, fatta den korsfäste JEsu med tron, samt aflägga våra synder, och taga oss för dem til wahra. Huru har du O menniska! hierta at ålska synden, som din JEsu en så stor smårta förorsakat? Andra dig härvtinnan, och betänd, huru han uträcker sina händer hela dagen til dig: du löper med stor otacksamhet och ifwer til satan; JEsus wil draga dig tillbaka: låt honom en gång ha den fågnan för al sin möda, at du stannar i dit syndalopp, och dig til honom omwänder. Fördrög nu intet mer, förfoga dig ju för ju håldre til JEsu Kors, lägg dig need wid hans föter i andanom, med den botfärdiga synderstan, Luc. 7. bekän och beklaga för honom dina synder, och bed honom, at han för sin oändeliga kärlek wille förbarma sig öfwer dig, och låta

låta dig åtniuta fruchten af sitt bittra lidande. Och som han med sin nåd och kärlek dig omfattar, så omfatta honom med en ödmjuk hjertans tro och tillförsäkt: Ach! han är beredd och färdig at göra dig godt, at göra din själ härlig och rean med sitt blod. Ehuru stora och många dina synder och åro, så är doch hans blod mera gälslande, af långt högre värde, och af långt större kraft. Ehuru ostickelig och otvårig du och äst, at niuta något godt af honom; så är doch hans kärlek så stor, at han dig ei wil förskänta, allenast du din synd årtänner, och tror på honom. Ja ehuru swag din tro och wöre, så låter han doch dit redeliga och enfalliga uppsåt sig wäl behaga: han skal den förbråkade röön intet sönderbryta, utan styrcka och stadig göra, och den rykande wekan intet utsläcka, utan ju mer och mer upstånd och upblåsa, Esa. 43: 3. Därefter seer han måst, huru redlig och uprichtig du äst, uti din tro och Gudachtighet, och ei huru långt du däruti kommen äst; men när du håller dig till honom, så skal han hielpa dig, at du dig ju mer och mer förkåfrar; och då förkåfrar du dig alramäst, när du ju mer

S

och

och mer, din swaghet och ofulltomlighet, din ofkicfelighet och omårdighet, och dårjämte hans godhet och mildhet, lærer at årkiånna, intet i orden och inbilningen, utan i sanning, och sielfwa wårcket. Til wår båttring, hörer ock det, jämte tron, at wi wår syndiga natur forskäfte: winlägg dig fördenstul dårom, ty alle the som Christo tilhåra, forskäfte sit lidtt. När lidttet retar dig til synd, så see på den forskäfte Jesum, och förqwåf med betrachtelsen af hans forsk och blod din onda begiårelse. När du warder retad til otucht, så betånck hwad sweda och smårta Jesus uppå forsktet för din skul utstådt. När du warder retad til högfiård, antingen i klåder, eller något annat; så betånck hans smålek och nakenhet: klåd dig på brukeligit sätt uti dit stånd, efter det gemenaste modet, som minsta mödan fordrar, som för en Christen är anständigast, och för din hålsa tienligast, och søk aldrig något anseende uti tropsens pryddande och pracht. När du warder retad at törsta efter oråtsfiardig och omåttelig winst, så betånck, huru Jesus är skammeligen afelådd och beröfwad worden: wachta dig at du ingen grymhet eller

Hårdhet vppå din fattiga nästa försvar:
Dårmåd korståstes JESUS ännu å nyo,
når den fattiga, i synnerhet, når Christi
lemmar d. å. Gudfruchtiga menniskior,
illa handteras; (Bpp. B. II: 8.) hans
kläder warda honom ännu ifrån tagna,
når den fattige aflädes, och orätt lider,
når de rike riswa alt åt sig, och låta den
fattiga lida brist på nödtorffstig födo och
kläder. Det är ganska beklageligt, at
ibland menniskiorna sådana fins, som be-
wisa sina ofwärdiga creatur, större kärlek
och ömhet, än en annan menniska, den
de hafwa vnder sit wälde: et sådant sin-
nelag skal wara långt borta ifrån hwar
och en Christen själ. 3: Låt oss följa
wår Frälsare efter i lidande och i Christe-
ligt förhållande dårwnder. Det rimar
sig intet, når JESUS har lidit korståt, at
wi wele ha frögd i werlden, at wi wele
ha åhra i werlden, då han lidit smålet
och föracht. Tienaren är icke förmer än
hans herre, Joh. 15: 20. Efter wår
HERRE och Frälsare är korståst worden,
så bör werlden wara oss korståst, och wi
werldene, Gal. 6: 14. d. å. wi böre wa-
ra så artade och sinnade, at wi intet ach-
te om werlden, och at werlden ei heller
achtar

achtar om oss. Det är långt bättre at li-
 da med Christo, än glädias med werldens
 vppå det senare följer en ewig sorg, we
 eder som nu leen, ty i skolen gråta och
 sörja, Luc. 6: 25. så mycket en werldsig
 sinnad menniska sig hafwer hårliga håls-
 lit, och i wällust warit, så mycket ins-
 tändes henne pino och gråt, Bpp. B.
 18: 7. Men vppå det förre följer en ewig
 frögd: de som här en liten tid lida bedröfs-
 welse, i margahanda försökelse, skola
 frögda sig med osätteliga och hårliga glä-
 die, I. Pet. 1: 6. 8. de som lida med
 Christo, skola frögdas och glädias uti
 hans hårlighets vppenbarelse, I. Pet. 4:
 13. Det är mycket dårachtigt, at utwälja
 werlden fram för Jesu, jorden fram för
 himmelen, at i syndig wällust förslösa
 hwad Frälsaren Jesus, med blodig swett
 och döds kamp, med korsens död förwärf-
 wat. Wi skole fast mer råfna det för en
 lycksalighet och förmån, at wi få bära
 korset ester Jesum, om wi i förstone
 med Simon af Cyrene blifwe twungne
 och nödgade at bära korset emot wår wil-
 ja, så skole wi doch ju mer och mer wåns-
 ja oss at försaka wår wilja, och vnder-
 kasta oss Guds försyn och skickelse: hwilke
 ten

Pen som icke tager sit kors på sig, och följer mig, han är mig icke wärd, Matth. 10: 38. Hwilken som mig efterfölja wil, han wedersätte sig stelf, och tage sit kors på sig hwar dag, och följie mig, säger Frälsaren, Luc. 9: 23. Alltså skole wi lida med tålmod, och ei, at wi förtretas, när Gud kommer med korset. Tålige skole wi wara, om HERren tillickar oss någon inwärtas anfächtning och ångslan; tålige, när han pålägger oss någon sjukdom och kropsens swaghet; tålige, när werlden är oss afwog, när wi lide skada på wår timeliga wälfärd, när fattigdom föracht och försmädelse oss trycker; ja och om någon wår död befordrar: uti alt detta skole wi med tålmod öfwerwinna, genom honom som oss älsklat hafwer, Rom. 8: 37. I skolen behålla edra själur genom edart tålmod, säger Jesus, Luc. 21: 19. Tager Propheterna för efterdömmelse til bedröfwelse och tålmod, hwilka talat hafwa i HERrans namn: si wi hälle them saliga som lidit hafwa, Jobs tålmod hafwen I hördt, och HERrans ånda hafwen I sedt: ty HERren är barmhärtig och en förbarmare, Jac. 5: 10. 11.

Om wi wele wara tålige så skole wi
 ock efter Jesu exempel öfwa tårlit emot
 alla dem som öf hata och qwålja. In-
 gen orått skal gå öf så til sinnes, at wi
 dåraf låte beweta öf til wrede swårjans-
 de och bannande: wånlighet och långmo-
 dighet är en Christens råtta prydning,
 den han sig iklåda skal, Col. 3: 12. och
 ju mer det stormar och regnar, desto mer
 skal han denna sin kapp omkring sig swe-
 pa. Wi skole med en medömsam tårlit
 wåra fiender och hatare ansee, och den
 orått öf tilfogad warder, deras oförstånd
 och obetåndsamhet tilskrifwa. Det är
 intet godt teckn, når man sin nåstas feel
 giör stora och dem utbreder: når wi selske
 we hafwe felat, så skole wi mera se på
 det som lånder til wår bestylning och be-
 straffning, ån til wår orsåcht; men når
 wår nåsta har felat, fast han ock felat es
 mot öf, så skole wi heldre se på det,
 som kan tiena til hans orsåcht, ån til
 hans bestylning, och snarare tala för ho-
 nom, ån emot honom. Ja wi skole ock
 tala godt för wåra fiender inför Gud med
 vprichtig förbön: så har Jesus befalt
 Matth. 5. beder för them som giöra es
 der skada och försölja, eder; så hörde wi
 at

at han self har giordt; så har hans witne Stephanus giordt, när han wardt stenad til döds, hans sista ord woro: **HE**re, räkna them icke thenna synden, **Ap. Giärn. 7:60.** Så hafwa ock **Apostlarna** giordt: när wi blifwe bannade, wälsigne wi, **1. Cor. 4:12.** Och så råder oss jämwäl **Ap. Paul: Rom. 12:14.** Taler wäl om them som gå efter edart argesta: taler wäl, och önskar them icke ondt. Den som önskar sin nästa och fiende ondt, eller ock intet wil önska honom något godt, gifwer därmed tilkiänna, at han har et argt och oförsonligt hierta; och så framt wi intet wele wara försonlige, och wår försonlighet därmed förklara, at wi förlåte hwad den andra menniskan har giordt oss emot, så ock at wi giöre wår owän godt och bedie Gud för honom, så wil **HE**ren ock intet förlåta oss våra synder: om I icke förlåten menniskan iveras brott, så skal eder **Fader** icke heller förlåta eder edor brott, säger **Christus Matth. 6:15.** Eburn swårt och offra wår nästa ock har brutit emot oss, så skole wi doch förlåta honom det, och bedia Gud för honom, at han honom det ock så förlåta wille. **Alt David och andra**

Heliga Propheter hafwa förkunnat Guds och hans Församlings fiender och androm ogudachtigom Guds wrede och straff, det har kommit af Guds synnerliga ingifwelse, och är oss intet satt til efterföljd, utan til warning, at wi skole wachta oss at sådana Prophetiska böner om de ogudachtigas straff intet måge drabba uppå oss: det wore samnerligen en försträckelig synd, om någon, under det han läser eller svinger, Konung Davids bönerwis författade Prophetier om de ogudachtiga, äfwen med det samma wille önska sina owänner slika plågor, och så mycket wärre är det, om en allenast af sina fåfånga misstandar eller ofkiälige bestyrlningar inbillar sig någons owänskap, som offta skier.

Stor tröst och hugnad hafwa änteligen alla botfärdiga själar af Jesu korsfästelse: Först emot synden: ty igenom Christi blod äro alla våra synder afplanade, förbannelsen är bortagen, och wi äre med Gud fulkomeligen försonte. Genom Christum är öfwerträdelsen förtagen, och synden betäckt, och misgiärningen försonad, och then ewiga rättfärdigheten framhåfd, Dan. 9: 24. Han hafwer afplanat then

handa

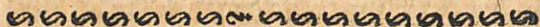
Handskrift som oss emot war, then hafwer han tagit oss af wägen och näglat wid korset, Col. 2: 14. Han hafwer försonat eder, med sine kiotts lekamen, genom döden; på thet han skulle ställa eder heliga, och ostraffeliga, och obesmittade i sin åsyn, Col. 1: 22. Han hafwer sielf offrat våra synder i sin lekamen på trädet, I. Pet. 2: 24. d. å. när Christus leed på korset, så har han våra synder med det samma borttagit, i thet at han leed för them, sålunda har han förtagit både syndens skuld och straff samt dess hårrawälde öfwer oss. Jag är korsfäst med Christo, säger Ap. Paulus, Gal. 2: 19. d. å. at min Frälsare warit korsfäst, det kommer mig så til godo, som hade jag sielf korsfäst blifwit. En sådan tröst hafwa ock alla andra trogna. Var af Christi korsfästelse: ty Jesus förskuter ingen cho han är, som hos honom och wid hans kors, med botfärdigt hierta, söker sin salighet. Jag utstryker dina misgjärningar såsom et moln, och dina synder såsom ena dimbo: wändt dig til mig, ty jag förlofar dig, säger han til hwar och en, Esa. 44: 22. Tröst hafwa ock fromma hiertan af Christi kors uti all sin

bedröfwelse i werlden. Det bittra watenet i Mara wart fordom sött, genom et trä som wüstes Moss, när han det satte i watenet, 2. Mos. 15: 25. Jesu kors kan giöra vår bedröfwelse och våra tårar söta: han har genom sitt lidande och sitt kors, helgat alt vårt lidande, at det skal lända oss til hälsosam öfning, och til vår helgelses befördring ja til desto större hugnad och glädie i himmelen. Såsom han om sin moder Maria omsorg hade, så skal han ei heller förgiäta andra sina wänner, som stå under korset: den Gudi kärast är, är ock altid korset närmast, men därjämte äfwen til hans försorg och upseende närmast. I synnerhet hafwa Christeliga hiertan tröst af Christi kors, emot menniskornas förföljande och plågande, emedan deras Frälsare jämwäl är hatad förfölgd och tryckt af werlden: werlden wet intet hwad hon gör: hon plågar och försmäder, med Gud skickar det alt wäl för sina barn, at de och andra stor nytta där af hafwa: werlden leer dåråt; men hon förstår ei Guds wägar, och skal en gång omgiälla sin onska och sitt begabberi.

Wi hafwe hördt hwad tröst botsfärdiga
 siälar

Skalar hafwa at fågna sig utaf; men de som i sin obotfärdighet fort wandra och missbruka Christi kors til sin säkerhet, hafwa där af ingen tröst, utan til dem heter det: är detta skiedt på det sårsta tråd, hwad skal då skie på det torra? D. å. har Kristus Guds Son så mycket måst lida, som likwål för sin person stels ofskyllig war, huru illa lärer det då icke gå med eder som ären torre och ofruchtsamme trån? De som äro fiender til Christi kors, hafwa där af ingen salighet at åtniuta: alla ogudachtiga syndare de hata Christum och hans kors, men älska werlden och synden; ehuruwål ingen för en Christi fiende och hatare wil ansedd blifwa; men när man intet älskar honom af hiertat, och intet wil korsfästa sina lidtsliga begiärelser egen nytta ära lust för Christi skul, så hatar man honom, och gör hans lidande til intet. O menniska! Skal Guds Sons dyra blod blifwa förlorad uppå dig? Skal hans utståndna möda blifwa förgiäfwes? Sjå! nåd tilbjudes dig ännu: allenast at du bättrar dig, och din döda kallsinlighet och säkerhet dig afläder. Låt Jesu kors wara dig fiärrare än hela werlden, än al rikedom och winst,

winst, än al ära och högachtning för menniskiom, tiärare än al werldenes lust och wällesnad; så skal du och wisserligen, af den salighet, som den förskäste JESUS allom förskaffat och allom giärna wpläter, delachtig blifwa.

Den Tolffte Predikan

Om Christi Död på korset.

Nagen hafwer större tiärlek, än at en låter sit lif för sina wänner: äro Frälzarens JESU ord Joh. 15: 13. Han gifwer med dem tillkiänna, at det är högsta graden af tiärleken, när en låter sit lif för den han älskar. En sådan tiärlek har HERren JESUS stelf och menniskior bewist; hwilken tiärlek är så mycket större, som at JESUS, hwilken för lof döden lidit hafwer, är Guds enfödde Son, och wi menniskior för hwilka han lidit, af och stelfwa äre Guds fiender och wänner: Guds Son hafwer älskat mig, och gifwit sig stelf ut för mig, Gal. 2: 20. Christus är död för oss, när wi ännu wore

IWA

syndare: wi äre förlikte med Gudi genom hans Sons död then stund wi ännu wore otänner, Rom. 5: 8. 10. Om HERRans JESU död, och de därwid föreskommande omständigheter, äre wi sinnade, uti denna predikan at handla: gif O Milde JESU! at wi din kärlek måge af hertat besinna, och lära dö med dig, på det at wi uti och genom dig ewinnerligen lefwa mågom.

Propositio. Förhanda hafwe wi af wår Text at betrakta: 1: Den smålek HERRen JESUS lidit på korset, 2: Den tröst han lämnat den botfärdiga röstwaren, 3: Hans plagan öfwer Guds öfwergiftwande och sin törst, och änteligen 4. Hans död.

S I hafwe åter at tala om Frälsarens JESU försmädande och hädande uti det första stycket af denna betraktelsen. Eljest plägar man hafwa medlidande, och ömka sig öfwer den elända; men den korstaste JESUS, warder öfwer alla sina plågor, jämwäl försmädad och begäbad, ei allena af det gemena folket, som af honom mycket godt åtnutit hade, och tillföre mer än en gång honom lofwat och berömt; utan han försmädades och af
de

de Judiska Präster och Skrifflärda, hwilka bättre hade bordt förstå Guds råd, men onskan hade deras ögon förblindat, at de HERren Jesum förkastade. (Jer. 2: 8. 5: 4. 5. Wis. 2: II.) Han begabbades jämwäl af de Romerska krigsknechtar som woro wid hans kors; så ock af den ena röfwaren som tillika war korsfäst, hwilken därmåd wiste sit förhårdade hierta, som af et så hårdt straff som korsfästelsen war intet bewekttes: han lærer til åfventyrs hafwa förmodat, at han genom Jesu försmädande skulle winna någon ginst förskoning eller lindring, ändoch det honom intet lyckades. Sielwa försmädelsen bestod däruti, at de förkastade Krålsaren, at han hade welat slå Jerusalems Tempel omkull, och at han hade sagt at han war Christus Guds Son: de förwitte honom jämwäl hans underwård, hans konungliga ämbete, så ock hans förtröstan på Gud. Här fulbordades den flagan David fördt i Christi person, och anteknad är i Psal. 22: 7. 8. 9. Jag är en matt, och icke menniska, menniskiors begabberi, och folcks förachtelse. Alla the som mig see bespotta mig, gapa vp med munnen, och rista hufwudet

det. Han klage thet HERRanom, han hielpo honom ut, och vndsättie honom, om han hafwer lust til honom.

Det andra som wi hafwe at betänka af vår Text, är om den botfärdiga röswaren och den tröstefulla försäkran Frälsaren honom gisvit. Hans botfärdighet se wi, så af hans syndabekännelse, at han ärkiände och tilskod sin skuld, och at han straffet wäl förtient hade; som af hans tro, emedan han ärkiände JESUM för en Gudomlig Person, som ock efter döden kunde hielpa honom, därförö sade han: HERRe tänck vppå mig ic. Och war sannerligen denna hans tro ganska stor och märckwärdig: ty han trodde på JESUM, då han war stadd vti det eländigaste tilståndet som på jorden gifwas kan, och hängde i osätelig sweda och föracht tillika med honom på korset, där han ock måste dö; ja han trodde på JESUM, då när andras tro begynte at vtslockna. Hans botfärdighet see wi ock af hans tros fruchter, såsom Christi frimodiga bekiännande, och hans förswarande så emot den andra röswarens som alla andras försmädelser och bespölningar. Eljest märcke wi här, at det har varit en stoc

stor åtskillnad, emellan Christi lidande, och emellan den obotfärdiga, samt den botfärdiga Röstwarens lidande. Kristus leed för vår återlösnings skull till våra synders försoning; den obotfärdige Röstwaren leed förskästelset, såsom sina misgärningars straff, utan tröst och nåd; den botfärdige led åfwen förskästelset, ehuru wäl för sina misgärningar skull, doch såsom en tuchtan och botöfning, och fan tröst och nåd hos Gud. Alltså lida flera personer lida enahanda plågor, men på åtskilligt sätt. Det de ogudachtige lida är Guds vredes straff; men de botfärdigas och trognas lidande är en wälsignad tuchtan, och ett kors. De ogudachtigas lidande kan intet egenteligen kallas något kors; doch så wida Guds afficht är at genom den tilskickade plågan beweka dem til bättring, alltså om de ogudachtige under plågan sig bestinna, och af hiertat sig omwända och ödmjukta, så warder deras ogudachtighet dem förkäten, och deras straff i et wälsignadt kors förwandlat, såsom det skiedde med den botfärdige Röstwaren; och då så är et sådant de botfärdigas lidande, antingen de det tilförene genom sin ogudachtighet sig selswe öfwer halsen dragit, och

alltså

bundit ryggs til sin egen ryg, eller ock, at det efter deras omwändelse, utan någon af dem selskoms med berådt mod därtill gifwen anledning af Gud dem pålagges; ett sådant lidande, säger man, är en gemenskap med Christi lidande, at nemligen de botfärdige lida med Christo, och hafwa åfwen som han en hårlig utgång därpå at förwänta, därför kallat ock deras lidande et kors i anseende til Christi kors, hwarigenom deras lidande är helgadt.

Den tröstefulla försäkran Jesus gaf den botfärdiga Röswaren war, at han samma dag skulle wara med honom i Paradis. Med Paradiset förstås den himmelska glädien. Där skulle den botfärdige Röswaren wara med Jesu samma dag han blef dödd; intet til sin kropp, som wardt begrafwen på hufwudskalleplaten, utan til sin själ: ty de som dö i en san botfärdighet och tro, komma straxt efter sin dödd i den himmelska glädien; så snart som de hådan Filjas, äro de när Christo, Phil. 1: 23..

Til det tredie / hafwe wi at besinna Frälsarens klagan öfwer Guds öfwergiftwande och sin törst. Öfwer det förra

Plagar han straxt när solemes förmörkelse som i tre timar påstod, vnder hwilken tid Jesus intet ord talat, återwände. Denna förmörkelsen war, utom naturens wanliga lopp, af Gud tillstuckad, Judomen til sträck och påminnelse om deras mishandel at de Jesum hade låtit korstfåsta. Frålsarens flagan lyder sålunda: Min Gud, Min Gud, hwi hafwer tu öfswergifwit mig? Fast han de als draswåresta plågor utstod, så säger han doch Min Gud! hwarmed han sit beständiga förtroende til sin himmelske Fader betygar. Hans öfswergifwande bestod et däruti, at han war skildet ifrån Gud eller at Gud hade skilt sig ifrån honom, ty han war Guds egen Son; ei heller däruti allena, at han war lämnad uti sina fienders macht och wåldsamhet; utan förnämneligen därutinnan, at han inwärtet uti sin skäl intet kiände någon tröst eller hugnad, som han eljest war wahn at kiänna: när Gud således sin tröst och hugswalelse vndandrager, så lämnas i själen en obestriswelig ångest och smärta. Exempel hafwe wi uti anfåchtade personer Ps. 88. Såsom hos sådana menniskior den inwärtet smärtan är ganska stor, ja en afbild

och smak af helswētis ångest och wānda ;
så war Frålsarens ångslan och smårta ,
som har hela werldenes d. å. alla menni-
skiors synder , obeskrifwelig. Och i an-
ledning häraf sätte wi , at Christus lidit
helswētis qwal och ångest : hwilket intet
år så at förstå , lika som han hade wa-
rit fördömd , ei heller at han lidit alt
hwad de fördömde lida såsom förtwiflan ,
icke heller at han lidit med otålighet som
de fördömde ; utan at han , så wida det
med hans wādeliga person kan komma
öfwerens , lidit det , som wi med Guds
försträckeliga wrede förstå : denna Guds
wrede har han lidit intet såsom en och an-
nan menniska , utan såsom alla menni-
skior den förtient , emedan han war al-
las Frålsare. Och detta hans lidande tog
sin begynnelse i Ortegården Gethsemane ,
och warade sedan under alt hans utwårtes
lidande , och war nu på korset aldråff-
tigast : dåröfwer klagar han intet som
han hade welat knorra dåröfwer , ei hel-
ler at orsaken dårtill war honom obekant ;
utan at föreställa sin nöd inför Gud , och
at anhålla honom om hielp och vndsätt-
ning : han hafwer på sins kiotts dagar
offrat bön och åkallan , med starkt roop
och

och tårar, til honom som honom frälsta kunde ifrå döden, och wardt bönhörd, therföre at han hölt Gud i wördning, Ebr. 5: 7. Uppå denna Christi klagan och bön följde åter försmädelse, emedan han sade Eli d. å. min Gud, så förwändes det på spe, som hade han welat åkalla Eliam.

Sedan klagade Jesus öfwer sin törst, säjandes: Mig törster; ty emedan han under et så swårt lidande och blods förrinnanande många timar hade tilbracht, så kunde ei annars wara på naturligt wies, än at han skulle liänna där af en stor törst. Men för denna sin klagan wardt han oc begabbad: honom gafs ei annat än ätticlia at suga ur en swamp som med en rörstång (wid hwilcken swampen fästes med omwefwad Isop) hölts honom för munnen, och den förra försmädelsen angående Elias fortsattes, och så fullbordades hwad som står i Ps. 69: 21. 22. Försmädelse bråtar mig hiertat sönder, och kräncker mig, jag wänter at någor wille warfunna sig, men ther är ingen, och efter hugswalare, men jag finner ingen, och the gåfwo mig galla åta, och åtiko dricka uti minom stora törst.

Til det fjerde Skole wi betrachta Frålsarens död på korset, och märcka: med hwad ord han hädan skildes; först sade han: Thet är fullkommat. Hårmåd fågnar sig Jesus, at hans lidande nu war kommit til slut, och at alla propheetier om hans pina woro fullbordade, så ock at hwad til vår återlösning war af nöden nu war fullkommat. Sedan woro hans sista ord: Fader i tina händer ic. Fader, säger han, ty med detta ordet kan alt lidande och stelswa dödsens bitterhet försäckras; i tina händer, d. å. i dit förwar och förswar. Men at Jesus ropade med höga röst, det war öfvernaturligt, alderstund ingen menniska uti sin dödsstund förmår ropa enkannerligen när man genom många förvtgångna plågor är utmattad worden. Christi död uti sig self war frivillig, såsom han säger Joh. 10: 18. Ingen tager mit lif af mig; men jag låter thet af mig self. Om han af twång och emot sin willia hade lidit döden, så hade wi ingen nytta därvt. Christi död war ock en sansfärdig död, han böjde ned hufwudet och gaf vp andan: det naturliga lifsbandet emellan kroppen och själen wart vplöst, och själen skildes

ifrån kroppen och fördes i det himmelsta Paradiset. Doch blef den förening som war emellan den Gudomeliga och menniska naturen intet åtskild, så at kroppen så i som efter döden war Gudomens Tempel.

Sedan wi altså Texten igenom gådt, wele wi åter påminna oss orsaken och ändamålet af Christi lidande och död. Christus är dödder för våra synder, 1. Cor. 15: 3. För vår olyhdna skul har han warit lydig intil korsets död, Phil. 2. Emedan wi med våra synder Gud öfvergifwe, så har han lidit det, at han af Gud öfvergifwen warit. Wi hafwe förskilt ewiga plågor, ewig ångest och smärta, ewig törst i helswetet: därför har Jesus för oss lidit obeskriwelig ångest och qual, och omsider döden, som är syndenes lön, Rom. 6. För vår dryckenskap och öfverflödighet har han lidit törst: för vår berömgirighet, och at wi låte det så wäl behaga oss samt fågne oss dåröfwer at menniskaorna oss lofwa, har han lidit så mycken försmädelse spe och last: för våra stälta åtbörder måste han lita sit hufwud wid korsets trä och galga

galga, och sina händer och fötter därwid
sajspika låta.

Nytan och ändamålet af hans död är
vår förlofning och salighet. Han har
med full vndergiftwenhet varit lydlig intil
döden, på det wi genom hans lydna skole
rättsfärdige warda, Rom. 5: 18. 19. Ebr. 5:
8. 9. Han har lidit Guds öfvergiftwande, och
hans förskräckeliga wrede, på det wi in-
tet måge warda ewinnerligen af Gud öf-
wergifne, och at han ifrån Guds ewiga
wrede öf befria skulle. 1. Theff. 1: 10.
Han har lidit törst, på det at han skulle
förskaffa öf tröst och hugnad uti vår fat-
tigdom och bedröfwelje. Han har lidit
många förwitelser, på det at Gud inför
sin dom intet skal förbrå öf våra synder,
2. Cor. 5: 19. Han har lidit döden, til
stadfästelse af det nya Testamentet, som
Gud giordt för människorna, Ebr. 9: 15. och på
det at wi skole lefwa genom honom, 1. Joh.
4: 9. både andeligen och ewinnerligen; at
han skulle förlossa öf ifrån dödsens dom,
som fältes i Paradiset, hwartil menni-
skian gjorde sig skyllig: Jesus har döden
borttagit, 2. Tim. 1: 10. Genom döden
har han nederlagt honom, som döden i
wäld hade, thet är diewulen; och giordt
G 4 them

them fri, som i alt sit lefwerne genom dödsens rådhåga måste trålar wara, Ebr. 2: 14. 15. Han har lidit döden, på det wi skole warda försedde med krafft at döda våra lustar, högfärd, otucht, girighet, och at wi skole lefwa Gudi och rättsfärdighetene. Han har i sin dödsstund befalt sin själ uti sin Faders hand, på det wi ock uti vår dödsstund med frimodighet vår själ uti Guds hand befalla skole, och af honom anammade och uptagne warda i ewig ro och hugnad. Under den långa förmörkelsen har utan twifwel satan äfwen som ei heller wid andra tilfällen wid hans lidande, intet försömmat, honom at ansätta och fresta: detta har han lidit och öfwerwunnit på det han of ifrån satans wåld skulle förlossa, och skaffa of en hugnelig seger öfwer alla hans frestelser, både medan wi lefwe och när wi dö skole.

Til efterdöme och exempel ländes of ock Christi lidande och död: at wi nemligen uti beständigt tålmod skole framhärda, så wäl då när wi af menniskiom måste lida allehanda försmädelser och förwitelser, såsom ock, när Gud uti ansåchningen tycks hafwa of öfwergifwit; jämwäl
at

at wi med tålmod och Gudelig beredelse samt med frimodighet skole emottaga den timeliga döden, sedan wi wår själ i Guds hand befalt, och med ståndaktig lydna och vndergifwenhet giordt och lidit hwad **HERREN** oss pålagt. **JESUS** har ock lärdt oss med sitt exempel, at wi skole wara beständige i wår förtröstan til Gud och i alt wårt lidande taga wår tilflycht til honom, ju mer han står oss desto närmare skole wi hålla oss til honom; samt at wi åfwen skole wara willige at trösta och hugna nödlidande och tröstbehöfswande själar, såsom **JESUS** ock medan han self leed, tröstade den botfärdiga Röfwaren.

Lärom kända Själur här af 1: at ärkiännna Guds Söns kärlek, som warit ganska stor: I seen at ingen smärta, ingen försmädelse, ingen grymhet har kunnat hans kärlek förtaga: fast han måste swettas blodig swett, kiänna helswetis ångest, lida mycken orätt, både af andeliga och werldliga, både af Judar och hedningar, och omsider utstå en försmädelig död på korset, så öfwerwant doch kärleken altsammans. Denna kärleken war vprichtig och utan skärd, starkare än döden,

def glöd war brinnande, och en Herrans
 läge, Hög. Wis. 8: 6.7. Si, J hafwen
 hört mången predikan om Christi lidande
 och död, och J hafwen tilåfwentyrts dena
 saken ännu intet betänckt, och intet lagt
 på hiertat, edart hierta har tilåfwentyrts
 ännu intet blifwit rördt af Christi kärlek,
 och J hafwen ingen krafft kiändt därvtaf:
 Ach hwad för en kallsinighet at intet
 blifwa rörd af en så osäkelig kärlek! Be-
 der Gud, at han wille låta eder förstå
 denna eder obetäncksamhet, och at JEsus
 hädanefter med sin kärlek må warda ge-
 nom den Heliga Anda förklarad i edra
 hiertan.

Warer förmanter 2: til bot och bättring,
 så af Rofswarens exempel, som förnäm-
 ligen i anledning af Christi lidande och
 död. Rofswarens omwändelse skal intet
 tiena oss til vår omwändelses förhinder,
 at wi lite därpå, at emedan han wid sin
 död fan nåd, at wi ock in emot vår död och
 på sotesängen först wele omwända oss, och
 söka nåd hos Gud: ty ehuruwäl en san
 och alswarlig omwändelse altid är Gudi
 angenäm och behagelig, så är det doch o-
 wist, om du wid din dödsstund kan giöra
 en san och vprichtig bättring; och bättrin-
 gen

gen består intet däruti, at du bekiänner dig för en syndare, och at du några dina synder ihåg kommer och omtalar, och anammar HERRANS Rättward, samt suekar til Gud, at han wille tänka uppå dig; Röswarens bättring bestod ock intet uti hans enda bön och suckning, som i Texten nämnes: utan til en san och vprichtig bättring fordras, at hiertat inwärtens warder ändradt, och at syndsens kärlek afläggas, så at om sedermera något tilfalle til synd oss förekomma skulle, at wi då aldeles därwid stnggas. Men at en sådan ändring intet fins hos mästadelen, som uti sin sjukdom inemot sin död inbilla sig bättring och omwändelse; jämwal af andra för deras goda utlåtelse hållas för botfärdiga; det seer man på många, som ifrån et sådant tilstånd, hwaruti döden lika som stadt dem för ögonen, kommit til hälsan igen, och lika fult uti sin förra döda kallsinighet utan ringaste förändring framhärda. Om Röswaren kan man ei heller wist säga, at han först på korset omwänt sig; och om så wore, at han på korset först fulleligen sig besinnat, så hade han des förinnan ock intet haft så mången kallelse til bättring,
som

som wi hafwe. Och förvtan alt detta, så see wi at den andre Röstwaren, som tillika med honon war korßfäst, förblef vti sin obotsfärdighet och otro: så går det med mången an vti dess sukdomb och wid dödsens annalkande, och adramäst med dem, hwilka vti sit syndiga wäsende litt därpå, at de på sotesängen sig omwända skulle. Den botsfärdiga Röstwarens exempel skal altså lända oss til vpmuntring til san bättring, och at wi därmed intet solle förhåla, intil den obehärligaste tiden, då sukdomben oss anfäller, och döden hotar: bida icke med tine bättring, til theß tu frant warder, utan bättra dig, medan tu än synda kant; fördrög icke from warda, och töfwa icke med tins lefwerens bättring alt intil döden, Syr. 18: 22. Fördrög icke at omwända dig til HERran, och skjut thet icke ifrå then ena dagen intil then andra: ty hans wreed kommer hasteliga, och skal hämnas och fördärfwa dig, Syr. 5: 8. 9. Til bot och bättring skal oss Christi lidande och död beweka oss. Ty efter Guds Son har lidit en så stor pina, och en så swår död, för våra synder skal; så går det intet an, at skämta med synden, och drifwa

drifwa begabberi dårmåð : synden skal in-
tet wara of tiår och behagelig , utan wi
skole med sorg och ånger årtånna och ha-
ta , så wål wåra wårckeligen bedrefna
synder i tanckar ord och giårningar , som
of wår medfödda wanart , jämwål at wi
så mycket godt som Gud of befalt försum-
mat , hwilcket of är synd. Och emedan
wår återlösning genom Jesu lidande och
död är fullkomlig ; så skole wi med tron
hålla of intil honom och hans kors , och
dåraf allena wånta och söka wår salighet.
Såsom jämwål en san båttring och tro
har allehanda goda fruchter med sig , så
skole wi låta Jesu pina och död upmun-
tra of både til at vndsly alla synder , som
of at lefwa i helighet och rättfårdighet ,
på det wi sålunda wår tacksamhet emot
honom för hans obeskriweligas möda för-
flara måge. I sonnerhet wachtom of at
wi aldrig bespotte någon bedröfwad och
anfåchtad menniska , såsom Jesus af si-
na fiender bespottad blef , (Syn. 7 : 12.)
och at wi aldrig glådie of af en annans
olycka (Ps. 35 : 15. 21.) I betrachtande
af Jesu törst och at han åtilla dricka må-
ste , wachtom of för dryckenskap , hwil-
ken synd består ei allena dåruti , at man
åt

åtniuter Guds gåfwor så at förstånd och sin-
dårigenom förloras, utan hon består egentel-
ligen uti öfwerflödighet, fast man sit för-
stånd någorlunda tycks behålla, när man
brukar Guds gåfwor öfwer sin nödtorfft
och förfristning, at förnötja sin begiärel-
se, och at vnderhålla sin wållustighet.

På det wår bättring må wara så mye-
ket råttfönnigare, så warom förmante 3.
at efterfölja wår Frälsare, at wi dö
med honom, d.ä. at wi med honom lide, och
så lide, at wi dö syndene och werldene:
dö syndene, at wi återwände med synden
ju mer och mer, 1. Pet. 4: 1. och at wår
ra syndiga begiärelser och affecters krafft
och wälde, ju mer och mer warder före-
swagadt, Rom. 6. dö werldene, at wi
ju mer och mer lære förachta alt werld-
ligt, Col. 3: 2. 3. 1. Joh. 2: 15. 16. At
wi sålunda skole dö med Jesu, det är
ganska nödigt: ty igenom en sådan död
warder det andeliga lifwet befordrat, ja
denna döden är af Gud öf förefatt til en
wäg och ingång uti den ewiga härlighe-
ten: wi måste altid omföra HERANS
Jesu död, på det at oss Jesu lif må up-
på oss öppenbarat warda, 2. Cor. 4: 10.
11. wi måste warda hans död like, Phil.

3: 10. Joh. 12: 24. Dö wi med så skole wi lefwa med: lide wi, så skole wi med regnera, i himmelen nemligen, 2. Tim. 2: 11. 12. Rom. 8: 17. Fördenskul måste wi vår egen wilja försaka, samt wara ståndachtige intil ändan, Matth. 10. 22. I synnerhet skole wi efter Frälsarens exempel ständigt hålla oss til Gud med en stadig förtröstan uti alla våra besdröfwelser och anfächtningar. Af menniskiom hafwe wi sällan någon rätt hugnad; ty om de uti vår närvaro äro liuslige, så hafwa de doch intet alltid alfware därmåd; de rättsinnige äro så, och det är swårt dem at bpsinna: fördenskul är säkrast at ropa til Gud den på vår jämmer en god anda gör, Ps. 57: 3. han skal wara vår tilflucht och stärke Ps. 46: 2. och wid honom skole wi städse förblifwa: när jag hafwer dig, så frågar jag efter himmel och jord intet icke. Ps. 73. Och som wi vnder alt annat lidande skole wara tålige, altså ock, när menniskiorna oss försmåda, och våra wälgiärningar oss förwita: när I för wälgiärningar skul liden, och hafwen tålmod, thet är nåd för Gudi, 1. Pet. 2: 20. Den som lefwer i enfallighet och intet efter werldsens pracht, warder
gemens

gemenligen förachtad och giäcfad, såsom en Krymtare och narr; ty emedan diesswulen har sådt många Krymtare ibland menniskiorna, så bemödar sig werlden, at sätta alla som om fromhet sig beslita i samma antal. Men detta skal intet wara oss misshageligt, ty wi slunge ju uti Psalmen, at wi heldre wele lida alt föracht, än behaga werldens pracht. Om Apostlarna läse wi, at de gingo med frögd ifrå Nådet, at the waro wärdige lida smålet för Jesu namn skul, Ap. Giärn. 5: 41. Sammalunda har Moses mycket heldre welat lida bedröfwelse med Guds fold, än til en tid hafwa lust i syndene, och hållit Christi försmädelse för större rikedom, är the håfwor uti Egypten, Ebr. 11: 25. 26. At oss wi giärna skole bära Jesu smålet, därtill fårmanar oss Apostolen Ebr. 13: 13.

Sidst märcke wi hwad tröst wi kunne hafwa så emot synden, som emot alt lidande i gemen, i synnerhet emot werldens försmädande, emot al ansäktning, så oss emot döden. Emot synden: At Herren Jesus fullkomligen betalt och giordt tilfyllest för alla våra synder, och at wi genom hans död hafwom en fullkomlig

lig förlofning ; så ock at han är willig at
 vptaga jämväl de aldrastörsta syndare til
 nåder , när de sig omvända och besinna ,
 äfwen som han röswaren til nåder vpta-
 git. Emot alt lidande i gemeen ; e-
 medan vårt lidande warder inför Gud så
 wäl ansedt , at det räknas för en delach-
 tighet af Christi lidande , såsom Ap. Pau-
 lus lærer Col. 1: 24. at han vpfylte ,
 hwad som fattades , i Christi lidande , för
 hans lekamen , som är församlingen ; in-
 fet at något fattas uti Christi lidande
 hwad hans egen person och vår återlös-
 ning angår , utan i anseende til hans an-
 deliga lekamen , d. å. för alla trogna sjä-
 lar , är lika som et wist mått af lidande
 utdelt och afmätit , hwilket kallas Christi
 lidande , för den gemenskap de frommas
 hafwa med deras Frälsare , til följe och
 i kraft af hwilken ock HERREN JESUS
 den orätt hans trognom af diefwulen och
 werlden wedersars sig self tilågnat , så-
 som den honom wedersaren wore. I syn-
 nerhet emot werldsens försuadande /
 at sådant är oss ingen skam inför Gud ,
 at wi med JESU blifwe begabbade såsom
 dårar 1. Cor. 4: 10. utan at det fastmer
 ländet oss til största åra ; så ock

at et sådant försmädande, när wi det med tålmod och stillhet utstå, af Gud i Himmelen rikeligen belönes. Salige ären J, om J för Christi namn skul blifwen försmädde, 1. Pet. 4: 14. Matth. 5: 11. 12. Psal. 123: 3. 4. Enkannerliga hafwa Christeliga själar stor tröst uti sina antichningar därpå at HERREN JESUS lidit Guds öfvergifwande på Korset. Man talar ei om ogudachtiga menniskior som vnderstundom efter sit syndiga lefwerne uti en stor samwets ångest förfalla, så at de klaga öfwer Guds öfvergifwande, såsom de och wisseligen äro utom Guds Nåd och gemenskap stadde: dessa kolla sina synder årtiänna, och låta sit säkra hierta warda wäl förkrossadt, och intet med otidig tröst sit samwete åter inföfwa; och när de af hiertat äro förnedrade wordne, så wil HERREN intet förneka dem sin nåd. Utan man talar om fromma själar, som i enfallighet beslita sig om vprichtig Guds fruchtan, och kunna komma i et sådant tilstånd, at Guds Nådes tiänsla samt al hugnad och tröst warder dem vndandragen, och de med stor ångest öfwerfalne, hwarvnder de med ångsligt mod klaga, at Gud dem öf-

wergifwit och förgiätit, ja offra af sorg och ångslan så warda ansatte, at de intet kunna klaga en gång, som David säger Ps. 39: 3. Jag är tystnad och stilla worden, och tiger om glädiena, och måste fråta mina sorg i mig; falla och vnderstundom i en sådan wannächtighet, at de hwarcken kunna bedia, ei heller kiänna i sit hierta någon driffit därtill. Dessa skola bestinna, at JESUS deras anfächtning med sit libande helgat, at en sådan anfächtning skal tienna dem til det bästa, Rom. 8: 28. De skola wäl och skia synder ärkiänna, men darsämte ei heller förgiäta at see på den förskästa JESUM. Om så är, at de ingen tro, ingen bön, ingen nåd hos sig kiänna eller warse blifwa; så warda de doch jämwäl i et sådant swårt tilstånd, genom HERrans fördälda krafft, uppehälne, til dess anfächtingen går öfwer: deras tro, den de selfwe intet märcka, skal en gång, såsom Elden blir askan, lysa fram; och deras bön, den de selfwe intet weta utaf, då litwäl hiertat hemligen qwider inför Gud, skal göra wåld på himmelen, och kaffa dem hielp. Men om hielpen en tid drojer, och deras tilstånd intet warder ändrat,

drat, så skola de med tålmod och stilla
 vndergifwenhet wänta vppå Gud, och i
 medlertid intet wadersaka, at på detta
 sättet gå i döden med JESU, wälwetans
 des, at såsom han är taen utur ångest
 och dom, Ps. 53: 8. så skal och HERREN
 uttaga deras själ utu dödenom, deras ös
 gon ifrån tårar, och deras foot ifrån fall,
 Ps. 116: 8. och föra dem på ryndena,
 samt giöra deras mörcker liust, Ps. 18:
 20. 29. han skal förwandla deras klagan
 bi i frögd, afslåda dem deras säck, och
 omgiörda dem med glädie, Ps. 30: 12.
 Såsom en moder, då hon kommer hem,
 måd sägnad sit gråtande barn omfattar:
 så skal och HERREN sina anfäktade själar
 med mycken nåd bemöta, sedan han dem
 pröfwat, och sit wärck hos dem uträttat.
 Tröst hafwe wi af JESU död jämwäl
 emot den lekamliga döden: när wi
 tilförene äre döde med honom, så skal
 wår död ei wara någon död; Guds Pa
 radis och himmelska härlighet skal så
 snart wår själ skils ifrån sin hydda, för
 oss öpnad warda. The rättfärdigas sjä
 lar äro i Guds hand, och intet döds qwal
 kommer wid them. För the oförståndiga
 Quas the såsom the döde, och the ras af
 lidans

lidande warder räknat för en pina, och
 t'heras affärd för et fördärf; men the äro
 i frid, Wisb. 3: 1. 2. 3. JESUS är vps-
 ständelsen och lifwet: hwilcken sou tror
 på honom, han skal lefwa, om han ätt
 död bleswe, Joh. II: 25. Han säger
 hos Oseam Cap. 13: 14. Jag wil förlofs-
 sa them utu helswete, och hielpa them te
 frå döden: död, jag skal wara tig et föro-
 giffit; helswete, jag skal wara tig en pläs-
 ga. Äre wi ett med JESU, så hafwe wi
 at fågna oss af alt detta. Men gör du
 ett med satan och werlden, så har du in-
 tet at beställa med JESU: din död blifwer
 då en olycksalig död, ach we! ach we!
 den ewiga döden och fördömmelsen följer
 därpå: genom din obotfärdighet och Guds
 Nådes föracht, samtar du dig, arma
 menniska! Guds odrägeliga wrede, som
 uti din döds stund lærer för din själ, och
 på yttersta dagen, offentlig en inför hela
 werlden, blifwa vppenbar, Rom. 2:
 4. 5. Ach! bättra tig, och dö för än du
 dör, så dör du icke när du dör.

Den Trettonde Predikan

Om de Vndertecken / som följde på
Christi död.

Dort thet at jag af någon ting
skulle berömm mig, utan af
wårs HERAs Jesu Christi
kors: med sådana ord uttrar
Ap. Paulus sin högachtning
för Jesu kors Gal. 6: 14. Of ålign-
ger åfwenwål tillika med honom
at hålla wår Frälsares kors i dyrt
och högt wärde, emedan wi däraf hafwe,
både wåra synders nådiga förlåtelse, så
och wår helgelse ifrån synden, samat vnder
alt wårt lidande en stor tröst och
hugnad.

Afhandlingen. Vti wår Text talas
1. Om de vndertecken som följde på Christi
död, 2. Om hans sidos öpnande hwaraf
blod och watn utrunnit.

Ibland de vnderwårck som följde på
Christi död, war det första, at förlåtten
i Templet remnade. Den förlätt, som
i Jerusalems Tempel skilde det innersta
rum

rummet, som kallades det aldrabelgaste, ifrån sielfwa helgedomen, gick af sig sielf sönder, til et tecken, at alla gamla Testamentsens Ceremonier uti Christi Död sin fulbordnad årnåt hade, i thy han är genom sitt eget blod ena resa ingången uti thet heliga, Ebr. 9: 12. innan förlåtten, Ebr. 6: 19. 20. thet är i sielfwa himmelen, Ebr. 9: 24. så ock, at Gud hela Templet wille låta förstöra, för dess stora misbruk, och Judarnas skändeliga ogudachtighet. Det andra, at jorden påswade, och hållebårgen remnade: detta skiedde Christi skender til skräck, at de skulle besinna, at de ingen blott och ringa menniska dödat hade, då de Frälsarens korsfäste. Det tredje war, at grafwarerna öppnades, och många heliga och Gudsfruchtiga menniskiors lekamen upstodo, hwilcka ock sedermera hafwa uppenbarat sig uti Jerusalem stad för många och förmodeligen uti Christi himmelsfärd tillika med honom til himmelen upfarit.

Uf de undertecken som skiedde wid Christi Död bleswo så wäl Höfwitsmannen, som de öfriga krigsknechtar, som Jesum hade korsfäst och begabbat, samt det gemena soldatet af Judarna, bestörte, at de

begynte ångra, at de sig på Jesum hade försyndat; men om de Phariseer talas intet, at de det ringaste blifwit rörde: ty de hade stt hierta i långt högre grad förhårdat.

Witnen som alt detta åskådade, woro åttillige Jesu wänner och anförwanter, hwilka för rådhåga stul stodo långt ifrån förvtan Johannes som tillika med Christi moder Maria och twänne andra, stod rätt ut med korset.

Sedan berättas i Texten, om Christi sidos öpnande, och huru blod och watn däråf utrunnit. När efter Guds skickelse och bestyrande, Frålsarens been intet blefwo sönderslagne: ty ingen menniskia kan stada öf mecr, än Herren pröfwar för nödigt at tilstådta; så har en krigsknecht, Christi fiender til nöttes, och at utöfwa sin öfwerdådighet, hwar til han twifwels utan åfwen som andra obetäncksamma menniskior högre och lägre warit benågen, med stt spiut stuckit vp hans sida; hwarvtas Ewangelisten Johannes som stått wid korset säger hafwa utrunnit blod och watn, intet tillsammans blandat, utan at hwardera särskilt har kunnat skönjas: därföré säger han oc. I. Epist. 5: 6.

6. thenne är then som kommer med watern och blod, **JESUS** Christus, icke med watern allena, utan med watern och blod. Gud har alltså med detta blod och waterns owanliga uttrinnande af Christi döda lemlamen welat något synnerligt beteckna. Såsom nemligen det gamla Testamentet instichtades med blod, Ebr. 9: 18. 19. ty wi läse 2. Mos. 24: huru Moses beständt alt folckiet med blod och sagt: thetta är Testamentsens blod; så läse wi ock på många ställen, huru wid gamla Testamentens reningar watern brukades, och 4. Mos. 19. om et besynnerligt ständewatern, hwarmed the orene skulle beständas: alltså uttrinner här af Christi sida, som är nya Testamentens medlare, blod och watern, emedan han alt hade upfyllt, hwad til vår rening ifrån synden war af nöden, och tilförene genom blod och watern war affbildadt.

S märcke til lärdom: 1. Huru wi af Christi död och blodsutgiutelse hafwe våra synders förlåtelse, som består däruti at våra öfwerträdelsor intet warda oss tilräknade, och at wi för Gud ifrån satans och samwetets anklagan

warde friärkiände. I Christo hafwom wi förlofning genom hans blod, syndernas förlåtelse, säger Apostelen Eph. 1: 7. På vår sida fordras tron, som består uti en af den Helige Andes inwärtas öfwerlygelse hårrörande längtan efter JESUM, samt en hiertelig tilförsicht til honom, at man i honom allena söker sin salighet, honom öfwer alt i werlden högt skattar, i honom har sit nöje, honom och hans förbarmande sig anbefaller och hemställer. Om wi wele ha en sådan tro, så skole wi (1) vårt elände och våra begångna synder med sorg bestinna; (2) betrakta Christi lidande och död, så at wi altid därwid täncke: detta har JESUS lidit, jämwäl för mina synder, mig också til godo, at förskaffa mig rättfärdighet lif och salighet, af riärlet til mig &c.

2. At wi af Christi död och blodsutgiutelse hafwe vår helgelse ifrån synden, som däruti består, at wi warde försedde med andelig förmåga til synsens afläggande och våra lustars dödande, samt til alla Christeliga dygder. Christus är oss af Gudi giord til helgelse, 1. Cor 1: 30. På vår sida fordras åter 1:) tron: eljest om åu menniskan af sit samvetes påminna

påminnelser drefwen söker at affsludba sig
sina lustars ool, warder hon såsom et
skiep utan styrman och segel hit och dit
omring förd, där hon icke genom tron
är inympad i Jesu. 2:) Bönen, som
intet egenteligen består uti någon häftig
andacht och at man med alla sina lekamlig-
ga kraffters tillsättiande sig angriper, ut-
tan uti hiertats stadiga åtrå och långtan-
samt qwidande inför Gud, hwarunder
man med barnslig tilförsicht efter den He-
lige Andes innerliga försäkring låder wid
Jesum, såsom den, hwilken så ifrån
syndaskulden, som ifrån affecternas wäid,
frälsa kan och wil. 3:) Christi lidandes
betrachtande: när wi til exempel sinne oss
wara benägne, at högfärdas, at be-
haga oss stelfwom, at jaga efter åra, at
kittla oss af andra menniskiors loford; så
skole wi slitigt täncka på den försmädelsen
Jesús för vår högfärd och beröm girig-
het skul lidit. Utåtrån efter penningar ei må
förleda oss til gåfwetagande, oråtfärdig-
het, bedrägeri, och den fattigas undertryc-
kande; så skole wi ofta täncka på Jesu
fattigdom, på hans aflådande, och
hans endaste klåders beröfwande. 4) En
syndsam sorgfällighet, at wi utan för-
balan

halande söke vår helgelse, och intet uppskiute Gudachtigheten til en annan tid, då wi förmoder oss med bättre beqwämlighet och med mindre hinder kunna wärckställa vår plicht: ty diefwulen som i dag håller dig med sina nåät fången, han inweklar dig ännu meer i morgon i sina garn, och kan wid din förmodade beqwämlighet, den du och intet wist wet, om du i din lifstid kan århålla, ännu flera och swårare hinder kasta för dig i wägen.

3. At wi skole lida med vår Frälsare, och at wi därwid hafwe en stor tröst af hans lidande. At wi måste lida, det strider ei emot Guds kärlek til oss, emedan vår helgelse därigenom märckeligen befordras, och för vårt diupa fördärf et annars kan komma til stadga. Under lidande lære wi rätt at kiänna och afslägga våra hemliga synder: wi kunne aldrig dö ifrån vårt tycke om oss sielfwa, samt menniskio behags eftersträfwande, annars än genom mycken wedermöda; ja wi kunne näppeligen märcka at sådana fel hos oss äro, äminstone kunne wi intet förstå, at dessa feel hos oss komma til så hög grad som de wärckeligen komue äros.

dro; men genom kors och lidande warda våra ögon småningom öppnade. Under lidande warda jämwäl alla dygder brachte i rätt öfning: wi lære at besinna at öf dygdens rätta öfning felas, och at wi med många falska inbilningar af dygd och Gudachtighet öf bedragit. Mennistian är af fördärswet så artad, at hon altid tror det bästa om sig self, hon kan inbilla sig at hon är förschting då hon likwäl är mycket dårachtig, at hon är nitiss för Guds åra, då hon likwäl ifras om sin egen åra &c. Men under lidande warda alla sådana inbilningar nederflagna, så at mennistian i sin nakenhet blottad står med blod och skam omgiffwen, och si då läggs genom Christi pinos och blods krafft den rätta grunden til et Gudelligit och fromt lefwerne. Här af se wi, at det är nyttigt at lida och här af hafwe wi redan en stor hugnad. Men den förnämsta och krafftigaste trösten sinne wi uti vår Frälsares Jesu lidande. Ei allena så wida han lidit åfwen sådant som wi, och det i långt större mått; utan ock i anseende därtill at han genom sit lidande förwårswat öf en hårlig utgång på alla våra bedröfwelser. På vår sida fordras åter så wäl tron,

som

som bönen, samt Christi lidandes betrach-
tande, så i gemen, som til dess besynner-
liga omständigheter. I synnerhet hafwe
wi i anledning af det stycket som nu af
Christi lidande förklarad bles, den trösten,
at såsom, med de stora vnderteckn, som
skeddde wid Frälsarens död, wüstes, hu-
ru hans död war dyr hällen för HERRA-
nom, Ps. 116. fast så af menniskiorna
lade hans lidande tilböriligen på hiertat:
äfwenså, när de ogudachtige giöra sig et
nöje däraf, at de röfwa slachta och drä-
pa oss, Job. 24: 5. Mal. 2: 12. 3: 1.
Zach. 11: 5. Habac. 1: 17. Jac. 5: 6.
och mena, at det har intet på sig, at
Gud hafwer förgiättit thet, at han sees
thet aldrig Ps. 10. Swad skulle Gud frå-
ga efter them? Swad skulle then Högste
Riöta om them? Ps. 73. Så kommer
likwäl HERRen alt wäl ihåg, och frågar
efter the fattigas blod Ps. 9: 13. thetas
blod skal dyrt achtadt warda för honom,
Ps. 72: 14.

Sfter wi altså uti och genom Christi
blod och död så våra synders förlä-
telje; så giöra de menniskior illa, hwile-
ka, när samwetet föreställer dem deras
syn

synder, söka ei vti Jesu sina synders förlåtelse, med san hotfärdighet och tro, vtar företaga sig en och annan vtvärtes giärning, förmodande sig därigenom vinna Guds Nåd och vänskap. Huru mången inbillar sig icke förlåtelse lif och salighet af den Heliga Natwardsens vtvärtes begående? Man talar ei om hotfärdiga och trogna Christnas Natwards gång; vtan om Krymtachtiga oförändrade menniskior, hwilka ställa al sin Christendom bättring och Gudachtighet därvti, at de gå til Natwarden, höra ordet, läsa, sunga, och igenom alt detta sit samwete nedertysta och insöfwa. Sammalunda wil mången genom en och annan barmhårtighets giärning, samt en och annan vtvärtes ofeds afläggande, försäkra sig om sina synders förlåtelse. Detta är genom giärningarna söka sin salighet, hwilket strider emot Skriften, som lärer, at wi skole ärkiänna vår fattigdom blindhet och nakenhet, och sålunda förfoga oss til Jesum: så skal af hans blodiga sår oss tilflyta en fullkomlig alla våra synders förlåtelse. I ingom androm är salighet, Giärn. 4: 12.

Emedan wi af Christi död och blod haf-
 we

we syndernas förlåtelse ; så skal ingen
 botfärdig Christen twifla om sina synders
 nådiga tilgiffit. Det kan lätteligen hån-
 da, at menniskan sedan hon kommit til
 sina synders känsla, warder så modfält,
 at hon intet wägar at taga sig deel af
 Jesu förlofning: fast hon ei kan neka at
 icke Christi återlösning är utsedd henne
 jämwäl til godo, så dristar hon sig doch
 intet at gidra sig i anledning där af om
 sina synders förlåtelse försäkrad, enfan-
 nerligen då hon dageligen seer sig fela i
 mång stycken. O Christeliga Siälur!
 som i et sådant tilstånd stadde ären: frache-
 ter eder intet at fatta förtroende til den
 milda Frälsaren, hwilcken så litet kan
 förkasta eder som fadren sin förlorade son,
 och herden sit förlorade får: Jesu Chris-
 sti Guds Sons blod renar Ehr ifrån alla
 synder, 1. Joh. 1. ehuru stora och
 många de ock äro, och ehuru offta de ä
 nno äro bedrefna; ja hans blod renar
 Ehr, ei allena, ifrån de synder, dem I
 för eder omwändelse uti eder förra säker-
 het och död med uppsät wilja och lust be-
 gått, utan ock, ifrån den eder ännu wid-
 hängande synda arten, den I intet ål-
 ken, utan kämpen och striden emot:

therföre låt oss trösteliga framgå, låt oss framgå med et sanskylligt hierta, vti en fulkomlig tro (vti tronens fulla wisshet frimodigt) Ebr. 10: 22. hwar och en som tror på Jesum, han skal få syndernas förlåtelse genom hans Namn, Giär. 10: 43.

Emedan jämwäl wår helgelse snter af Jesu sår och sida; så giöra menniskiorna illa dårvti, at de genom Christi lidande och död sällan söka at blifwa dygdige och fromme. Därföre lefwer den gemena hopen, på den ena orten så wäl som den andra, vti sin grofhet, såsom dumt få; och de som genom en stickeligare vpfostning samt höfligt omgiänge lårt at wisa sig dygdiga, stanna gemenligen med al sin sedelefnad vti förstått wäsende, och sina lasters behändiga fördöljande; om något godt i stelfwa giärningen skal wärckställas, så måste egen äran och nyttan gie dem drifft därtill; äfwen som denna deras ära och nytta lätteligen kan reta deras sinne, til et ganska swårt förfarande, så emot sina likar, som i synnerhet sina vnderhafwande; ja för äran och nyttan skal plåga jämwäl vnderhafwande med listeri andras baktalande och et falskt til-

J

bedians

Bediande söka at inställa sig hos dem de eljest esomoffrast göra stort åtlöge utaf: alt detta kommer däraf, at Christi död och blod intet achtas, och at den nåd och kraft som däraf til helgelse och förnyelse härfluter, intet sökes. Det är wist at förnuftet, när man gier achtning därpå, och när det rätteligen vppbrukas, och intet förwillas, som måst härntil är skiedt af dem, som af dess vppbrukande göra wäsende, mycket kan bidra, så til wåra affecters dämpande, som til dygdens efterstråwande. Men Christi lidande och död gier oss en långt högre kraft, en långt starkare vpmuntring, hans Nåd kan så wäl wåra seder som wårt fördärfwade hierta och sinne, til långt större stadighet och alftwarlighet förändra. Herren Jesus skal fördenskul wara en hörnsteen och grundwal, såsom til hela wår salighet, altså ock til wårt Christeliga lefwerne, 1. Pet. 2: 6. 1. Cor. 3: 11. Ty af hans blods Gudomliga kraft skänds oss hwad som til lif och Gudachtighet tienar, 2. Pet. 1: 3.

Emedan wi af Christi död och blod hafwe wår helgelse ifrån synden; så skal ingen Christen räkna et Gudfruchtigt och

heligt lefwerne för omöjeligt. Menne
Skorna yrsächta giärna sina synder med
sin swaghet, och med omöjeligheten at
lefwä i Guds fruchtan. Nu är det wäl
wist, at wi af oss selfwa och af våra eo
gna krafter intet kunne Gudi behageligen
vndsly alla synder och efter HERRans sin
ne föra et Gudfruchtigt och heligt lefwer
ne. Men si af JESU blod och död kunne
wi genom trona få en himmelst krafft och
förmåga, hwarigenom wi starcke wards
til den inwärtens menniskan, Eph. 3.
Hwarigenom den gamla menniskan war
der förskäst, Rom. 6. hwarigenom den
vprichtigta Gudachtigheten warder för oss
möjelig, at wi alting förnä genom Chri
stum som oss mächtige gör, Phil. 4.
Jag tilstår, at menniskan intet kan
JESU Nåde wärckan så emottaga som sig
borde; hwaraf det kommer, at som syn
dernas förlåtelse hwilcken stier hos Gud
är fullkommelig och stier på en gång, så
är twärt om helgelsen ofullkomlig, och
måste alt mer och mer tiltaga; doch är
det möjligt, at menniskan genom Chri
sti krafft wachtar sig at hon wetandes och
wiljandes intet syndar, och at hon wti sin
flit i alla dygder alt mer och mer sig för
läs

Påfrar ; och den som därtill intet kommen är , ei heller med alt alswar trachtar efter i et sådant tilstånd at warda fötsatt , han kan för en rättsaffens Christen intet räknas.

Emedan wi af Christi lidande hafwe tilräckelig tröst vnder alt vårt lidande ; så giöra menniskiorna illa at de i stället före at söka sin tröst och hugnad hos Jesum vnder sin wedervärdighet förfalla vppå sådant , hwarigenom de ännu mera oroad och fördärswade warda. Genom förnuftiga förestälningar vnder motgången at vpmuntra sig , är mycket nyttigt ; men hos Jesum fins den bästa och stadigaste trösten , han kan wedergwäckia the betungade , Matth. II. och hugswala alla försjande , Esa. 61 : 2. och det förnämneligen med sit kors , hwarigenom han friat oss vtu kulone , där intet watten vti är , Zach. 9 : II. d. å. ifrån den ewiga fördömselsen , och förskaffat oss barnskap hos Gud , wänskap med alla heliga Englar , seger öfwer werlden dieswulen och alt ondt , en salig död , en glad vpsländelse på yttersta dagen , en frögdesfull ingång vti det nya Jerusalem.

Efter wi af Christi pina och död hafwe den

den trösten; så skal ingen Christen wedersä-
lara at lida och gå i döden med JESU, ei
heller vnder sit lidande förja, såsom
den där intet har at hugna sig wid.
Det är wäl wist och kan ei annars wara,
än at menniskan efter naturen håpnar
och förkräcks, när något swårt lidande
honne påläggs; det kan ock intet annars
wara, än at hon vnder selswa lidandet,
måste kiänna, så wäl i sin kropp om ho-
nom något träffar, en swår smärta,
som ock i sin själ, så i letamlig som ande-
lig wedervärdighet, en stor bedröfwelse
och ängslighet; så war det med Frälsaren
sels, emedan han wår swaghet, och utan
synd, sig åtagit hade: Dock likwäl skal
och kan den hugswalelsen wi så af JESU
och af hans kors beweka oss ju mer i still-
het och tilfredsgifwenhet, ja wi skole til-
följe där af trachta efter at wi måge kom-
ma därtill, at wi låte det wäl behaga oss,
at wi så och så lida måste, ja at wi hålle
det för al glädie, Jac. 1: 2. Låt oss med
tålmod löpa i den kamp, som oss före-
lagd är, och se på JESUM / Chr.
12: 12.

Den Fjortonde Predikan
Om Christi begrafning.

Di predike then förskästa Chri-
stum, Judomen en förar-
gelse, och Grekomen en ga-
lenskap. Sålunda talar Ap.
Paulus I. Cor. 1: 23. Ju-
darna wiste wäl af Prophetierna, at
Messias skulle komma; men emedan Je-
sus intet förde sig op, som en ansenlig
werldslig herre, utan war fattig och ring-
ga, och omsider måste dö på korset, så
war det dem förargeligt at höra, at han
för Messias och werldenes Frälsare, hål-
las skulle. Grekerna d. å. alla de som i
Ap. Pauli tid intet woro den Judiska re-
ligion tilgifne, i synnerhet de som egent-
ligen Greker kallades, ibland hwilcka och
de Corinthier woro, emedan de wille fara
efter synnerlig wisdom, och förachtade al-
la Judar, höllo det för en stor galenskap
och dårachtighet, at Jesus, hwilcken
såsom en misgiärningsman war af Ju-
darna förskäkt worden blef för hela werl-
denes Frälsare utgifwen. I anledning
här af är Apostelen kommen til den anför-

da utlåtelser: wi predike then forskästa
Christum Judomen 2c.

D. S. Om wi hade lefwat i Christi
och Ap. Pauli tid, och sedt hela tillgån-
gen med Frålsaren Jesu, samt hört
hwad menniskiorna, i synnerhet de höga
och kloka, om honom dömd; så hade
wi och tilåfventyrs antingen förklarad
denna saken för galenskap, eller af Fråls-
sarens diupa förnedring blifwit förargas-
de, så at wi intet hade trodt på honom.
Nu warde wi wäl om alt detta bättre un-
derwiste: icke desmindre, som läran om
wår förlofning genom Christi död intet
rimar sig med wårt köttliga sinne; wår
syndiga natur därtill med intet wil, til
följe och i krafft af Christi forsk, sina lu-
skar och begiärelser döda, eller gå i lidan-
de och undergång med Jesu; så warder
beklageligen predikan om Jesu och hans
forsk, ei allenast med falskmyghet åhörd,
och af så menniskior tilböriligen lagd på
hiertat, utan och hwad rätta tillämpnin-
gen samat delachtigheten där af angår, af
mångom såsom förargelig ansedd, eller
och hållen för en fåfanga och galenskap;
så at i anseende härtill det jämwäl nu för
tiden sannas, hwad Ap. Paulus i sin tid

Skrifwit: wi predike den förskästa Christo
 stum Judomen en förargelse och Greko-
 men en galenskap.

Men ach Jesu! vplys oss med din He-
 liga Anda af högdene, at wi med trones
 ögon måge lära at ansee dit lidande, at
 wi däruti många finna Guds krafft för
 våra fattiga själar.

Ufhandlingen. Christi begräfning
 hafwe wi at betrakta 1: såsom ringa och
 förachtlig för werlden, 2: såsom hög och
 härlig för Gud, och för trones ögon.

Ringa och förachtlig för werlden war
 Christi begräfning, om wi ansee hans
 förvtgångna försmådeliga död: han war
 såsom en grof misßgiärningsman på förset
 dödad, och hade tillika med röfwarena
 wid hufwudskalleplazen där förset stod
 blifwit begräfwen, där icke hans wänner
 af Landsh: Pilato hade århållit tilstånd
 at begräfwa honom. Såsom nu en häng-
 der misßgiärningsman al heder mist, så
 hade oc HERren JESUS genom sin
 försmådeliga död al heder för werlden för-
 lorat, och ansågs efter lagen såsom en
 förbannad: ty thet är skrifwit, förbann-
 nad är hwar och en som hänger på träd,
 Gal. 3: 13.

Ringa och förachtlig för werlden war Christi begrafning, om wi anse hans döda lekamen, som war öfwer alt blodig och jämmerligen sargad, så genom hudflängningen, som sedan wid korstkäftelsen genom spitarne, med hwilka hans händer och fötter woro genombårade, och af spjutet, hwarmed hans sida sårades. Det sägs om oss dödeliga menniskior, at wi warde begrafne i jorden i snöplighet, I. Cor. 15: 43. det samma kan ock sägas om Herrans Jesu Heliga lekamen.

Ringa och förachtlig för werlden war Christi begrafning, i anseende til de släppta och korta anstalter som wid hans begrafning woro: ty ehuruwäl därwid någon omkostning gjordes, ehuruwäl ock Joseph och Nicodemus som honom begrofwro, woro hederlige och ansenlige män i bland Judarna; doch woro wid hans begrafning, förutan dessa twanne, inga andra, än några för werlden förachtliga qwinnor. Allt måste ock i stor skynsamhet gå för sig så för tidseris torchet, som ock at de af öfwerstaprästerna ei skulke warda hindrade.

Ringa och förachtlig war Christi begrafning i anseende til den skymf, som

honom efter hans begräfning hände, i
 thy at de öf: Prästerna och Phariseerna
 hos Pilatum honom å nyo anklagade så
 som en förförare, den där hade befalt stt
 arhang sin lekamen bortskäla, och sätta
 för soldet, at han wore vpstånden ifrån
 the döda: hwarföre efter deras begiäran,
 Christi graf med frigs knechtar wart för-
 warad, och stenen förseglad. Nu ehuru
 wäl detta styrdes af Gud til Christi äros
 befrämjande, så war det doch för werl-
 den försmädeligt och snöpligt.

För Gud och för trones ögon war Fräl-
 sarens begräfning hög härlig och ärefull.
 Anse wi personen som begräfwen wardt,
 så är här ingen blott menniska, utan
 Gud och menniska, liffens Förste, här-
 lighetenes HERR: ty fast själen war skild
 ifrån kroppen, så war Gudomen doch in-
 tet skild ifrån Mandomen; därföre kunde
 han ei heller see förgjängelse, Ps. 16: 10.

Hög och härlig är Christi begräfning i
 anseende til den frimodighet, som war
 hos Joseph och Nicodemum: desse hade
 tilföre intet fördrifst sig, at bekiänna
 HERRN JESUM; men nu, när han
 war uti sin diupaste förnedring, i största
 nesa och wanära, bekiänna de sig för
 hans

hans älskare, och begrafs wa honom, wissande därmed uppenbarligen, at de ogillade, så wäl det höga Rådets, som Pilati öfwer Jesum sålda dom, och tadt de wäl wiste hwad försmädelse de för alt detta af Christi stender hade at utstå.

Hög härlig och ärefull war hans begrafsning i synnerhet i anseende til uppståndelsen, som därpå fölgde, då Jesus på tredje dagen utur grafwen lefwande utgick, lämnande stenen orörd, hwilken sedan af en Engel afwältades, at hwar och en kunde see at grafwen war tom, hwilket så wäl som Christi stenders anstalt om grafwens förwarande, lände til hans uppståndelses vittnesbörd, emedan det ei mer med någon trovärdighet kunde föregifwas, at Lärjungarna honom bort stulit hade.

Ja hög och härlig är Christi begrafsning jämnwäl i anseende til den nytan som öf där af här flyter. Såsom han är för våra synder skul död, så är han och för våra synder skul begrafs wen, och altså är denna begrafsning et stycke af Christi tillfyllestgjörelse för våra synder, samt en försäkring om vår fullkomliga återlösning. De orden som stå Esa. 53: 9. om Frälsaren at han är begrafs wen såsom the ogudachtig

achtige, kunna något närmare öfwer-
 sättas sålunda: han har lagdt öf-
 werträdelserna öti sin graf; wara
 öfwerträdelser, hwilka han öti sin letas
 men hade burit på torshens trä 1. Pet. 2.
 har han lika som fört neder i grafwen med
 sig och dem där inslutit Dan. 9:24 at de al-
 drig för Guds ansichte skola framhafwas,
 utan warda förgiätta och förlåna allom
 dem som på honom tro: Christus har
 nemligen så fullkomligen lidit för våra
 synder, och så fullkomligen dem afplanat
 och borttagit, at de äro wordne liksom
 lagde i hans graf, och där qwarlämnas-
 de, då han med seger vpstod. Detta är
 mycket hugneligt för alla botfärdiga Christo-
 na; samt lämnar öf allom den påminnel-
 sen, at wi skole wachta öf, at
 wi intet å nyo så tillsätandes vpgräfwe
 våra synder ötur Christi graf genom et
 ogudachtigt lefwerne. (Vid. Glass. Phi-
 lol.) Sedan har öf Jesus med sin be-
 grafning helgat vår begräfning, at, så
 som wi om afftonen glade lägge öf i vä-
 ra sängar, och hoppas om morgonen
 med förnyade krafter åter vpwaktua och
 vpa

upstå, så behöfwe wi ei heller, om wi
 lefwe och dö i Jesu tro, fruchta oss för
 våra hwiloställen i grafwen, emedan
 Guds Son vår Frältare äfwen är wor-
 den begrafwen, och emedan wi genom
 hans krafft i stor härlighet på yttersta da-
 gen skole upstå, såsom David sig här öf-
 wer fågnar Ps. 17: 15. Jag wil skåda
 dit ansichte i rättsfärdighet, jag wil mått
 warda, när jag upwätnar efter dit beläte.

Så see wi huru vår Frälsares begraf-
 ning har warit ringa och förachtlig för
 werlden, men är därjämte hög härlig och
 ärefull för Gud, och när wi hans begraf-
 ning med tronens ögon ansee. (Conf.
 Conc. Pass. B. Speneri.)

Förste W. Ei allena Christi begraf-
 ning, utan hela vår återlösnings
 har för menniskiors ögon ett slätt och rin-
 ga anseende; men emedan den Heliga
 Skrifft betygar, at wi igenom Christi li-
 dande och död äre förlöste, at satan där-
 igenom är öfwerwunnen, och våra syn-
 der

Der afplanade; altså skole wi blifwa dår-
wid, och intet vidare söka at utgrunda,
huru det eller det varit möjeligit, om och
huru det annorlunda hade kunnat ske?

Låt oss heldre wara bekymrade dårom,
at wi måge wara vår Frälsare tacksamme
för hans lidande, så at wi tilböriligen år-
kiänne hans kärlek och wälgiärning. En
girig menniska tycker wäl intet at det är
någon wälgiärning, at han skal blifwa
frälst ifrån sin girighet, en högfärdig ei
heller at han skal blifwa frälst ifrån sin
högfärd: så är det äfwen med andra syn-
dare beskaffat, de tycka det är lustigt och
behagligt at synda, de tycka ingen ting
dår om at de skola warda frislörde ifrån
sin lustighet den de intet wilja umbära el-
ler mista. Men wi förstå intet wårt e-
lände. Den ringa, en menniska oan-
ständiga oförnuftiga, fästnan wi af syn-
den vnder dess besående tycke oss hafwa,
går hastigt förbi, och warder genom otaliga
oroligheter och förtretligheter förmörkad.
Swad oroligheter måste icke en girig hög-
färdig klättiesfull menniska släpas med?
Swad oro och wända förer icke afwundet
med sig? Därför som menniskan ioe-
nom allt detta illa förhåller sig emot Gud
sit

sin Skapare, och sätter sin skylliga plicht åsido; altså stannar hon vnder hans rättfärdiga och ewiga dom: ty Gud skulle ei wara någon Gud, om han et syndigt fördärfweligit wäsende skulle låta sig behasa, och om han icke genom sådana straff som honom anständise äro skulle wisa sit ewiga oföränderliga misshag til det onda. Nu at genom sina synder ei allena plåsa och fördärfa sig sielf, utan ock störta sig vnder den ewiga Gudens försträffeliga wrede och straff, det är wisseligen et elände, som ei står at uttala. Är det då icke en osäjelis wälsjárnning, at Christus är kommen, at förlossa oss ifrån en sådan jämmer, at han genom sit lidande, genom sin död, förskaffat oss både förlåtelse och nåd hos Gud, samt krafft, til at dämpa lusten och begiärelsen til synden, som i et sådant elände, som omtalt är, oss störter, och at lefwa såsom Guds heliga wilja och wår egen wälfärd fordrar?

Denna Christi wälsjárnning skole wi så lunda årtiänna, at wi af hiertat worde hans kärlek, och at wi med nederslagit mod bestinne wårt synda elände, samt med ödmuik tilförsicht wedertage den förlossning som oss af hans död härflyter, såkan
des

des och anammandes genom honom allena så wäl wåra synders förlåtelse, som ock därjämte krafft at dö syndene och at lefwa Gudi. At dö syndene, det är, at intet lefwa i synd, at dämpa och vnderkufwa sina syndiga begiärelser, at förneka dem sitt samtycke, när de oss reta, at skynnas wid dem, och dem intet åtlyda. At lefwa Gudi, är at så förhålla sig som det ländet Gudi til tienst och ära. At alla trogna Christna sålunda dö syndene, och lefwa Gudi, det intyggar Apost. Rom. 6. Wi äre begräfne med Christo genom Dopet i döden; wi äre implantade til en lifa död; så håller ock J eder therföre, at J ären döde syndene, och lefwen Gudi, genom Christum JESUM wår HERRE. När wi nu trachte ester at komma i et sådant tilstånd, och låte wår Frälsare oss därtill förhielpa, samt när wi i et sådant tilstånd äre beständige; så äre wi med det samma emot wår Frälsare JESUM tacksamme.

Emot denna tacksamheten strider Christi pinos misßbruk, som beklageligen! är myckel gångse.

Christi lidande misßbrukas 1: när man i obotsfärdighet tröstar sig därwtaf. J säijen wäl alle, at detta är fåfångt: icke desmindre

dre

dre framhårdar den girige vti sin girighet, den högfärdige vti sin högfärd, och den som på arghet på andras skämmande swaller falskhet är begifwen, lefwer immerfort i samma synder dageligen; liksom wäl fruchten I eder intet för Guds onåde eller helswetet, I twiflen alsintet om himmelen och saligheten; hwarföre? är det icke så? I förlåten eder på Christi död och pina och trösten eder därvtas förmodandes at I därigenom skolen salige warda. Men Gud hafwer sänt I Jesum til at wälsigna eder, at hwar och en af eder skal omwända sig från sine ondsko / Giär. 3: 26. Om I intet welen omwända eder, så hafwen I intet at beställa med I Jesu; de allena som wilja med alswar sig omwända d. å. hotfärdiga själar, hafwa at trösta sig af Christi pina, och kunna säga, som det står i Psalmboken: Intet skal nu mig fördärwa x.

Christi lidande misbrukas 2: när man där af taar sig dristighet at synda, och menar, at wi intet äre så noga förbundne at föra et heligt lefwerne, emedan Christus för oss lidit och alt fullgiordt. Men Christi lidande förminskar intet förbindelsen at lefwa Gudfruchtigt, utan gör heune ännu

nu skräckare. Christus gaf sig själv ut för oss, på det han skulle förlossa oss ifrån all orättfärdighet, och rena oss sig själswomen et folk til egendom, det sig om goda gärningar besittar, Tit. 2: 14. Han är för den skull död för alla, at the som lefwa, skole icke nu lefwa sig själswomen, utan honom som för them död och uppståndnen är, 2. Cor. 5: 15. För den skull uppenbarades Guds Son, at han skulle neder slå diefwulens gärningar, 1. Joh. 3: 8. Med diefwulens gärningar förstås alla synder, af hwilka de förnämsta äro kiättia högfärd girighet falskhet. Syfttemålet af Christi lidande och död är til följe af dessa språk, at diefwulens rike och gärningar hos oss må förstöras, at wi ifrån kiättian högfärden girigheten och falskheten skole warda förlossade, och bli et heligt kristet ödmüet och rättfärdigt folk, och sålunda alltid stå wår Skapare och Utlösare til tjänst wå goda gärningar.

Men I sätten: hwartil är då Christus nyttig, om wi skole föra et så heligt lefwerne? Christus är oss nödig, om wi et heligt lefwerne efter wår plicht och skyldighet föra skole, ty af oss själswa kunne wi det nu efter fallet intet göra. Christus är

oß nödig, om vår förra syndaskuld skal blifwa afplanad, ty med alla våra gärningar kunne wi våra förriga synder inför Gud intet årsätta. Kristus är oß nödig, om vår widlådande swaghet intet skal warda ansedd, ty wi kunne ingen god gärning gjöra, där icke något orent widlåder. Kristus är oß nödig, om wi i himmelen skole kunna ingå, ty med våra ganska ofullkomliga, kunne wi intet salige warda. Autsa är Kristus oß nödig, om wi i tid och ewighet skole behaga vår Gud, och sinna nåd hos honom; och wi äre åfwen i träfft af hans lidande och död förbundne til et heligt lefwerne; och där du icke med hiertans alskar wil besitta dig om et heligt och Gudachtigt lefwerne, betan lefwer i högfärd ochtadt Kristus är kommen at förlossa dig ifrån din högfärd, i girighet ochtadt Kristus är kommen at lösa dig ifrån girighetens snara o. s. w. så tro säkert, at du har ingen frucht eller salighet af Christi död och blod, utan du stänger dig self genom din obotfärdighet och framhårdeliga ogudachtighet ifrån hans gemenskap, och stannar omföder i et ewigt elände, såsom den där Christe för

förlofsning förachtat, och intet welat wara därmåd betient.

Och som Jesus jämte det han är kommen, at frälssa oss ifrån synden och det eländet som synden med sig förer, at försätta oss i Guds nåd och wänskap, och i stånd at föra et tilbörlikt och Gudi behageligt lefwerne, jämwäl har med sit exempel welat förelýsa oss; så skole wi sluteligen wara förmante, at alltid ställa oss hans förebild och efterdöme för ögonen, och winläggga oss honom at efterfölja, såsom i andra dygder också i synnerhet wti kärlek til Gud och alla meeniskior. Huru högt Jesus har älskat sin himmelske Fader, det har han med sin beständiga lydna noggsamt wísst: så skole oc wi utan frymtan obphörligen älska Gud, som är det högsta goda, som al fulkomlighet i högsta grad besitter, och därföré så i anseende hártil, som i anledning af den kärlek han oss menniskior, enkannerligen genom sin Sons utgiffwande, betedt, i högsta måtto är wárd at älskas: älskom honom, ty han hafwer först älskat oss, 1. Joh. 4: 19.

Af denna kärleken skal áfwen hos oss en ödmíuf undergiffwenhet under Guds ledande och förande hárslyta, såsom wi se at

at Jesus sin Fader vndergifwen varit, vti alt hvad han öfwer honom skickat och tilstادت. Ehwad den Högstes försyn förer oss vtvärtes wedervärdighet, eller invärtes anfächning tilhanda; så skole wi altsammans utan knorrande med stilhet och tilfredsgifwenhet af hans hand emottaga, försäkrade därom at Herren sådant intet hade oss til skickat, där han icke hade sedt det lända til vår sanna välfärds befordran.

Jämte kärleken til Gud, lär om af Jesus at älska alla menniskior. Wi se huru han har älskat oss alt intil döden: så böre wi oss med en vprichtig kärlek vår nästa alltid bemöta. Therpå klännom wi kärleken, at han hafwer låtit sit lif för oss, och skolom oss wi låta vårt lif för bröderna, säg. Joh. I. Ep. 3: 16. Äre wi härtil wid wissa omständigheter förbundne; mycket mer må wi i mindre måhl tjena vår nästa. Wandrer i kärlekenom, såsom oss Christus hafwer älskat oss; förmanar Ap. Paul. Eph. 5: 2. Af naturen äre wi efter syndafallet afwoege emot hwar annan, och kunne näppeligen lida hwarannan widore än när wi hafwe nytta eller nöje af den andra menniskan. Denna

samma benågenhet följer gemensligen hela
 världen efter; och som hvar och en
 därtill måd regeras af stor inbilning om
 sig, och gärna dömer en annan, i syn-
 nerhet den fattiga, den han ingen nytta
 eller nöje förväntar utaf, för ogudachtig;
 altså rårnar man sin arma nästa för o-
 värdig at niuta någon kärlek, och tvärt
 om värdig at hatas förföljas och förlä-
 gas: därför är på mordande och dräpan-
 de på jorden ingen ånde, slår ned slår ned
 i grund, säja Edoms barn Ps. 137: 7.
 The gå med fötterna öfver the fattiga,
 och hindra the elända allestädes, the skän-
 na them hudena af: the wåldige tala efter
 sin egen wilja, til at gjöra skada: then
 rike gör orätt, och trogar äntå thertil 20.
 Jesu exempel, som öf alla ålskat, hans
 Gudomeliga blod, den han för alla ut-
 git, skal öf et annat sinne intala.

* * * * *
 * * * * *
 * * * * *

40. sid. 19. rad. läs hos öf. 11: 6. wårt. 17: 50.
 ingen. 2: 10. rättfärdighet. 63: 3. öfvergifwa. 96:
 21. besinne. 1: 1. Jude. 98: 25. exempel. 110: 5.
 sinne. 118: 5. berömma. 122: 23. lydseus. 123. 30.
 försatt. 4: 13. sielfwa.

Texterne

2f

Christi Pinos Historia.

- Den I. Pred. Lå sötebröds hög-
tiden --- the drucko ther af alle. 1
- II. Pr. Lå nu Nattwarden ---
skal snart förklara honom. 37
- III. Pr. Och när the hade sagt--
thet är nog. 65
- IV. Pr. Lå kom Iesus --- som
mig förräder. 80
- V. Pr. Och twid han ännu tala-
lade --- ifrån them naken. 102
- VI. Pr. Lå ledde the Iesum--
gret bitterliga. 121
- VII. Pr. Men the öfwerste Prä-
sterne --- af hans mun. 137
- VIII. Pr. Lå stod up hela ho-
pen --- befalt hastwer. 1
- IX. Pr. När the nu komne wo-
ro --- wardt ju mer och mer. 17.

X,

- 9 X. Vr. Då toa Vilatus Jesum
-- til at korsfästas.
- 32 XI. Vr. Men frigs knechterne ---
henne til sig.
- 2 XII. Vr. Och folket stod och såg
uppå --- gaf up andan.
- 18 XIII. Vr. Och si förlåten --- stung
git hafwa.
- 34 XIV. Vr. Då aftenen kom --- be-
seglade stenen.

NB. The första ord stå i början af hwar
Text, the senare i slutet, som af Psalms-
boken kan esterses.

Pag. 21. lin. 25. I. Del. läs härlighet i
stället för bårlighet. p. 26. l. 7. lösachtighet
i stället för läsachtighet. 43. 6. L. bedröfs-
wad. lin. 14. utan p. 45. l. 10. efter sig L.
på. p. 90. l. 21. L. bedröfswelse. p. 102. l. 17.
stolen i stället för stoles.

Uti II. Del p. 136. l. 7. läs: måge finna
Guds kraft. De öfrige feel kunna nåppeligen
märckas eller ock lätteligen rättade
warda under läsandet af hwar och en. Säs
som til exempel 2. Del. p. 31. l. 29. står
blefwo L. blefwe. p. 74. l. 23. står word
L. wore. p. 90. l. 22. står med L. men. p.
104. l. 14. Ett heller: är til öfwerlops.

Swad p. 13. uti I. Del. angående På-
skadagens flyttande hos Judarna är an-
fördt, däruti har man följt den allmän-
naste meningen. Gamlige mena at Judarna
hafwa ätit Påskalambet samma aften
som Christus: wil någon läsare hålla med
dem skal det ett wara mig emot.

AD 1710
1710

From
Simon A. A.

313. VIII. 34.

Rv. Saamelin
Frosterus

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 1507

mf +

